ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 70 ղրշ. — Վեցամսեայ 35 ղրշ. Եռամսեայ 20 ղրշ. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 90 ղրշ. Վեցամսեայ 45 ղրշ. Եռամսեայ 25 ղրշ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 25 ֆր. Վեցամսեայ 13 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ՁԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

ԾԱՂԻԿ

ԹԱՂԹԱԿԻՑ

"زاغيك" ارمنيجه يومى وسياسى غزتەدر

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ

Կալաթա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է հակիրճ գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի տրուիր:

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchounlou han, N. 7 Constple.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԶ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 523 "ԾԱՂԻԿ" ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ 3 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

"ԾԱՂԻԿ"Ի ԿՈՂՄԷ ՏԱՐԵԳԼԽՈՅ ԱՌԹԻՒ

ՀԱՅԵԼԻՔ ՆՈՐԷՆ ՄԷ ՊԻՏԻ ԸՆԴՈՒՆԻՆ

1. Անոնք, որոնք ներկայ ամսուան ընթացքին «Ծաղիկ»ի բաժանորդ կ'արձանագրուին:

2. Անոնք, որոնք արդէն բաժանորդ ըլլալով, իրենց տարեկան բաժանորդագինը ամբողջովին վճարած են:

3. Տարեկան կամ վեցամսեայ բոլոր հին բաժանորդներէն անոնք, որոնք այսօրուընէ մինչեւ 31 դեկտ. 1902 կը վճարեն իրենց՝ թերթին ունեցած պարտքերը:

Գործակալներու միջոցաւ «Ծաղիկ» ստացողներն ալ իրաւունք կ'ունենան նուէրը ընդունելու եթէ հաստատեն որ տարեկան առաջ գործակալին ամբողջովին վճարած են իրենց պարտքը, եւ կամ թէ ներկայ դեկտեմբեր ամսուան միջոցին բաժանորդ գրուած են:

Ծ. Գ.—Ներկայ դեկտեմբեր ամսուն եռամսեայ բաժանորդ չընդունուիր ԾԱՂԻԿի բաժանորդ գրուողները իրենց բաժնեգինը պէտք է կանխիկ վճարեն

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ ԵՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱԿԱՆ Վ.ԷՋԸ

Վենեզուէլայի Բասդրօ նախագահը, ինչպէս արդէն օրը օրին հրատարակուած հեռագիրներն ալ հաղորդած են, ստիպուեցաւ սա դառն փորձառութիւնը կրելու թէ, Գերմանիոյ եւ Անգլիոյ միացեալ պետութիւնները պէտք եղածին չափ հանդարտութիւն չունին, համբերութեամբ լսելու համար այն խոչոր խոչոր փրթած խօսքերը զոր Նորընտիր Պոլիվար զօրավարը աշխարհի չորս հովերուն պոռաց։ Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ միացեալ տորմիղը, ընդհակառակը խնդիրը չատ լրջօրէն առաւ եւ Լա Կուայրայի նաւահանգստին մէջ խարսխած վենեզուէլական չորս մարտանաւեր ամիլպէս գրաւեց, առանց այս առթիւ սակայն լուրջ պայքար մը տեղի ունենալու։

Առաջին անգամ խնդրին շատ մեծ համեմատութիւններ տուող պարագայ մըն ալ եղած է Բասդրօ նախագահին այն յայտարարութիւնը, որով Քարաքասի մէջ գտնուող Անգլիացիներու բանտարկութիւնը կը սահմանուէր։

Ակից առաջ ալ արդէն, նոյն իսկ անկարեւոր խնդիրներու առթիւ, Վենեզուէլացիները միշտ ծայրայեղութիւններու դիմած են օտարականներուն հանդէպ։

Արդ, եթէ նախագահ Բասդրօ, իր վենեզուէլական դաղթականներուն տայ բոլոր առիթները, որպէս զի ան նոնք իր վերջին յայտարարութեան մէջ ըրած սպառնալիքներուն գործադրողները ըլլան, այն ատեն բնական է որ պատահելիքներու մասին ճշդրիտ գուշակութիւններ կարելի չէ ընել։ Արդէն ծանօթ է որ իր՝ վերը յիշուած յայտարարութեան մէջ Բասդրօ հրաւիրած է բնիկները օտարներէն վրէժ առնելու։

Օտար պետութիւններու կողմէ Լա Կուայրայի ինչպէս նաեւ Այնտատ Պոլիվարի մէջ ցամաք զօրք հանելը, երբեք կարելի չէ ըսել թէ կրնայ դժուարութիւններու հանդիպիլ։ Կրնայ ըլլալ որ այդ առթիւ վենեզուէլական կառավարութեան եւ ցամաք զօրք հանելու փորձ ընող օտար պետութեանց միջեւ մէկ քանի թընդանօթի հարուածներ փոխանակուին, բայց այս պարագան երբեք չի կրնար խրախուսել Անգլիացի եւ Գերմանացի կապոյտ բաճկոնաւորները, եւ Բասդրոյի բանակին հերոսներն ալ, այլ չպիտի կրնային բանալ, մարդուած եւրոպական բանակի մը հետ չափուելու համար, իսկ հակառակ պարագային, իրենք ալ արդէն համոզուած են որ, իրենց վիճակը չատ անխիթարական կրնար ըլլալ։ Ասկից զատ, անգլիական եւ գերմանական հրամանատարներուն տրամադրութեան ներքեւ տրուած զօրագունդերը այնքան բազմաթիւ են, որոնք նոյն իսկ պարզ յառաջխաղացմամբ մը կրնան, իրենց առջեւ գտնուած ամէն բան մաքրել։

Անգլիական եւ գերմանական միացեալ ուժերուն, Վենեզուէլայի մէջ օգնութեան հասնող չատ կարեւոր պարագայ մըն է նաեւ, տակաւին նոր պատուեան մատնուած վենեզուէլական ապստամբութեան վերստին յայտնուիլը։ Իրաւ է թէ Բասդրօ անոնց վրայ յաղթող հանդիսացաւ, սակայն յուզումը միշտ կը տիրէ երկրին մէջ, եւ տակաւին հաւանական նութիւն կայ որ Բասդրոյի հակառակորդները կարող ըլլան իրենց պառակտեալ վիճակին առաջը առնելով վերակազմուելու։ Այս պատճառաւ է որ, օտար մարտանաւերուն վենեզուէլական ջուրերուն մէջ երեւիլը, ապստամբներուն համար, ապստամբութեան վերսկսելու մասին նշան մը նկատուած է։ Հետեւաբար մէկ կողմէն օտար մարտանաւերու թնդանօթներն են որոնք կ'ուզուին Բասդրոյի կառավարութեան եւ ետեւէն ալ ապստամբներն են որ կը սպառնանանք որոնց հետ տակաւին քանի մը շաբաթներ առաջ Բասդրօ բուռն ճակատամարտներու բռնուած էր։

Այս ամէնը նկատողութեան առնելով Բասթրօ չուտով սա համոզումը պիտի գոյացնէ թէ իր մեծխօսիկութիւններուն գործքեր են որ պիտի յաջորդեն, գործքեր որոնք կարենան միացեալ Անգլուերման ոյժերու սիրտը առնել։

Ոչ մէկ կողմէ Բասդրօ օգնութիւն ստանալու քաղցրիկ յոյսը կրնայ տածել։ Արդէն Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը, ինչպէս ժամանակին ալ գրեցինք բացէ ի բաց հակադուց Բասդրոյի թէ Ուաշինկդրնի մէջ երբեք դիտաւորութիւն չի կայ քաջալերել հրոսակային քաղաքականութիւն մը, այսինքն գործելու եղանակ մը որ երբեք նկատողութեան չառներ միջազգային իրաւունքներու գոյութիւնը։

Գերմանիոյ, վենեզուէլական կառավարութենէն բրած պահանջումը նոր բան մը չէ։ Ցանուն Ֆլասուած գերմանապատակներու, գերման կառավարութիւնը կը պահանջէ 1,700,000 պոլիվարի հատուցում մը։ Հատուցում ստացողներուն մէջ մեծ տեղը կը բռնէ Վենեզուէլայի գերմանական երկաթուղիի մեծ ընկերութիւնը, որ վնասուց հատուցում կը պահանջէ, վերջին ապստամբութեան միջոցին քանդուած երկաթուղիի գծերուն եւ կայարաններուն փոխարէն։ Վերոյիշեալ ընկերութեան պահանջումները, 1900 14 ապրիլէն մինչեւ 1902 մայիս 2 կատարուած թղթակցութեանց մէջ ի գիր առնուած են։ Ցիշեալ գերման երկաթուղիի ընկերութեան պահանջումներուն վրայ պէտք է աւելցնել նաեւ մենաշնորհի մը ստացումը եւ Քարաքասի մէջ Հավասարկցիի մը ստանումը։ Իսկ Անգլիա, յանուն բազմաթիւ Անգլիահպատակներու 170,000 ֆրանքի Ֆլասուց հատուցում մը կը պահանջէ։

Թէ ինչ ելք պիտի ունենայ Վենեզուէլայի եւ Անգլուերման պետութեանց միջեւ դոյութիւն ունեցող եւ բաւական սուր հանգամանք ստացող այս խնդիրը, վերջնական բան մը կարելի չէ ըսել տակաւին։ Այս մասին ամէն օր հետզհետէ հանող հեռագիրներ թերեւս աւելի լոյս մը սփռուին։

Եւրոպական մամուլին մէջ ընդհանուր կերպով սա կարծիքը կը տիրէ թէ Բասդրոյի այս անգամ ձեռք առած ռազմական միջոցները բոլորովին անօգուտ պիտի մնան, եւ թէ երկրին ամէն ՄՇասներ հասցնելէ վերջ, պիտի հարկադրուի նորէն զոհացում տալու Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ կողմէ եղած Ֆլասի հատուցմանց պահանջներուն։

Նկատողութեան անուելիք պարագայ մըն ալ եթէ կայ այս խնդրին մէջ, սա է որ Գերման կառավարութեան ձեռք առած խիստ ազդու միջոցները եւ զրկած մեծ նաւաբաժինը չատ նկատելի չափով մը բարձրացուցած են Գերմանիոյ ազդեցութիւնը Հարաւային Ամերիկայի մէջ։

ՌՈԼԻԴԻԲՈՍ

ԱՐՏԱՌՈՑ ԿԵԱՆՔԷՆ

ԱՐԴԵԼՔ ՄԸ

Ամէն օր մեր եկեղեցական, վարչական, պատրիարքական շրջանակներուն մէջ արտառոցութիւններ կը վրխտան եւ ես որ՝ արտառոցութիւններով զբաղելու դժբաղդութիւնը ունիմ վիզիս վրայ, ամէն օր առոնք ունեցայ ինծի նիւթ մինչեւ հիմայ, տեսա՞ք։

Էօ՛ֆ. այսօր քիչ մըն ալ աւելի լայն չրջանակ մը գրկել կ'ուզեմ, կ'ուզեմ այսօր ալ քիչ մը աւելի ընդարձակ հորիզոնի մը սեւեռել աչքերս, ու ա՛լ չքենադատել, պատմել միայն ինչ որ տեսայ, կամ ինչ որ լսեցի ու կարդացի. որովհետեւ, գիտէ՞ք, քննադատելէն ալ կը յոգնի մարդը, ու Շարէնին մարդ ըլլալուն վրայ կասկածող չկայ կը կարծեմ։

Մտիկ կ'ընէ՞ք։

Ամերիկեան թերթ մը, անցեալները իր թիւերէն մէկուն մէջ լուր մը հրատարակեր էր. անգլիական Տէյլի Մէյլն ալ անկից առնելով ինքն ալ հաղորդեր էր այդ լուրը. յետոյ ֆըրանսական թերթերը հրատարակեր էին միեւնոյն բանը. յետոյ գերմանական, յետոյ իտալական եւ յետոյ՝ զուիցերական թերթերը միեւնոյն տողերը գրեցին յաջորդաբար։

Եւրոպայի մէջ լեզու չմնաց որով չթարգմանուի նոյն բանը, չատ անդամ սուր ու սրամիտ, նուրբ ու հաճելի քննադատութիւններով ալ համեմուած։

Արժանապատուութիւնս պիտի վիրաւորուէր չիտակը։

Օհո՛, ինչ արժանապատուութիւն, — պիտի ըսէք երբ իմանաք եղածն ու հրատարակուածը։

Իրաւունք ունիք։

Բայց, բան մը չէք կրնար ըսել, ես ատանկ զգացի։

Իմ մտածումովս միայն ճաշակները չէ՞ որ անվիճելի են, այլ զգացումնե՛րն ալ, չէ՞։

Անո՛ր համար երբ նայեցայ որ Պոլսոյ ոչ մէկ թերթին մէջ գրուեցաւ Եւրոպայի ամէն լեզուներուն թարգմանուած այդ լուրը, ուզեցի գոնէ ես, — ես որ երեքուկէս չաբաթ անդամ մը յօդուածի մը նիւթ կը փնտռեմ, — անոր վրայ բան մը գրել։

Ու ահաւասիկ կը գրեմ։

Իտալական թերթի մը մէջ կարդացի.—

«Անգլիական ու ֆրանսական
» թերթեր կը գրեն թէ Ամերիկայի
» Մ. Նահանգներու Վիրճինիա նա-
» հանգին մէջ իրար համբուրելը
» արգիլուեր է, նկատելով որ ա-
» ռողջապահական կանոնաց հա-
» կառակ է այդ ինքնին չատ հա-
» ճելի գործողութիւնը, եւ թէ այր
» մը ու կին մը չրթունք չրթունքի
» կրնան դպցնել այն ատեն միայն
» երբ բժշկական վկայագիր ունին
» իրենց առողջ ըլլալուն նկատ-
» մամբ։ Նորահաստատ կանոնին
» անսասողները 26 ֆր. տուգան-
» քի պիտի դատապարտուին։»

Ասոր մէջ արտառոցութիւն չկա՛յ գիտնականներուն, բժիշկներուն, առողջապահական պաշտօնեաներուն եւ առողջաբանութեան բրոֆէսորներուն համար. բայց մեզի, ինծի, քեզի համար որ, ո՛չ մէկն ենք այդ խոչոր բաներէն, արտառոց է այս լուրը եւ քիչ մըն ալ . . . ցաւալի չիտակը։

Բարեբաղդաբար, Մ. Նահանգներու Վիրճինիա գաւառին մէջ չենք ապրիր։

Տեսէ՛ք սակայն դուք սա բարքերու յառաջադիմութիւնը . . . ։

Ամերիկացիները համբոյրը արգիլեր են ոչ թէ անհարկի բան մը, ոչ թէ անբարոյականութիւն մը, — պիտի ըսէին մեր մամերը, — ըլլալուն համար, այլ առողջապահութեան հակառակ ըլլալուն պատճառաւ միայն։

Կեցցէ՛ն Ամերիկացիներ . . . ։

Թող իմանան մեր ահագին երիտասարդները եւ օրիորդները, — բացառութիւն են վարժապետները ու վարժուհիները, — որոնք կր . . . կարմրին ամէնէն լուրջ խօսակցութեան մէջ անգամ իրարու երես նայելու համար։

Ասա՛նկ է աշխարհքը։

Մեւեւնոյն երկրագունտին վրայ մտածման ինչ արտառոց կերպեր կան։

ՇԱՐԻՆ

Վարժ գրաւարի մը պէտք կայ

Դիմել «Ծաղիկ»ի Տպարանը

Նկատելով որ մեր նախակրթարաններուն մէջ թէ՛ մայրենի լեզուի եւ թէ օտար լեզուներու հերակաութեան դասի աւանդումը, ընդհանրապէս հիմնական բարեփոխութիւններու պէտք ունի, սոսրեւ կը հրատարակենք այդ մասին ուսուցչի մը կողմէ եղած թելադրութիւններ, որոնք կրնան իրենց հետեւող օտս օգտակար նոր թելադրութիւններ ալ ունենալ։

ՊՕՏԻԿՆԵՐՈՒ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸ

Անհակառակելի ճշմարտութիւն մըն է թէ լեզուի մը հիմնովին սիրանալու համար քերականութեան ուսումը անհրաժեշտ է։ Սակայն, այս չափ կարեւոր ուսում մը, հակառակ իր մատուցած օգտակար ծառայութեան, յաճախ չի վայելեր ա՛յն յարգն ու յարգանքը որուն արժանի է իրաւամբ։

Դիտուած է որ, ընդհանրապէս, դպրոցական կարգի մը աշակերտներէն փոքրաթիւ մաս մը միայն կը սիրէ քերականութեան դասը եւ կը հետեւի անոր՝ պէտք եղած եռանդով. իսկ մնացեալ աշակերտները, դասարանին մէջ, նախ կը ձանձրանան, կը յօրանջեն ու յետոյ քիչ քիչ կը սկսին մրափել։ Այս պարագան չատ պերճախօս է հասկցնելու թէ քերականութեան դասը՝ խել մը անպատեհութիւններէ զատ՝ ուրիշ ոչինչ կը պատճառէ կարգի մը աշակերտներուն մեծագոյն մասին։

Այն պաղ վերաբերումը՝ զոր դրպրոցականները առ հասարակ կ'ունենան քերականութեան դասին նկատմամբ, կրնանք վերագրել ուսուցման այն եղանակին՝ որով կ'աւանդուի մեր վարժարաններուն մէջ քերականութեան պէս այնքան օգտակար ուսում մը։

Չեմ կարծեր թէ չատեր ուշադիր եղած ըլլան թէ ինչպէս կ'աւանդուի քերականութեան դասը եւ թէ ինչպէս աւանդուելու է, որպէս զի այդ դասը ծառայէ իր նպատակին,—«Ինչ հարկ, կ'առարկեն ոմանք, այդ հոգը հոգացուած է արդէն բազմաթիւ քերականներու կողմէ, որոնք ամէն դասընթացքի յատուկ մէջ, մէկ դասագիրք յօրինած են՝ զանազան «դիւրուսոյց» եղանակներով։»

Տարրական դասընթացքի քերականութեան դասին վրայ է խնդիրը։ Նոյն ուսումը աւանդող ուսուցիչը աշակերտին ձեռքը կուտայ քերականութեան դասագիրք մը՝ որուն մէջ գրուած կան սկսնակ ուսանողին համար խել մը անհասկնալի բաներ, որոնք իրեն դաս կը տրուին այն կարգով որով գրուած են։ Այնպէս որ վարի կարգի աշակերտ մը՝ որ նոր սկսած է քերականութեան դաս առնել, շաբաթներով—գուցէ ամիսներով—պիտի ստիպուի լսել ու սորվիլ անուն կամ գոյական, անուանին տեսակը, անուանին թիւը, անուանին ընդհանրացումը, անուանին հոլովումը բացառիկ ու զարտուղի ձեւերը, եւայլն։ Վերջապէս, տղան չարուն՝ անուն, անուն լսելով պիտի ճանձրանայ ու իր մտքին մէջ սա համոզումը պիտի գոյացնէ թէ՝ քերականութեան դասին մէջ ամէն բան միօրինակ, ձանձրացուցիչ ու կնճռոտ հանգամանք մը ունի, եւ թէ քերականութիւն ու անուն նոմանիշ բառեր են։

Աշակերտը՝ իր պարապոյ ժամերուն՝ քերականութեան դասագիրքը թղթատած ատեն, հետզհետէ կը կարդայ դերանուն, շաղկապ, լծորդութիւն, դերբայ, ձայնարկութիւն, եւայլն, որոնց ընթերցումէն ոչինչ կը հասկընայ խեղճ ուսանողը։ Յետոյ կը տեսնէ էջեր գրաւող կարգ մը կանոնաւոր ու անկանոն հոլովումներ ու խոնարհումներ։ Ու պահ մը կը յուսահատի՝ մտածելով թէ ինչպէս պիտի կրնայ օր մը զանոնք գոց սորվիլ։ Այն օրէն, ահա՛, կը սկսի տեսակ մը պաղ անտարբերութեամբ նայիլ քերականութեան դասին վրայ։ Եւ անդամ մը որ տղան չսիրեց ու է դաս մը, կամ ուրիշ խօսքով, ուսուցիչը կարող չեղաւ սիրցնել իր աւանդած դասը, ալ օգուտ մը մի՛ սպասէք այդ դասէն։

Ըսել կ'ուզենք թէ քերականութեան դասագրքերը, ամէնքն ալ, որքան ալ դիւրուսոյց եղանակներով պատրաստուած ըլլան, չպիտի կրնան իրենց նպատակին ծառայել, երբ ուսանողը պահանջուած տարիքը չունենալով՝ ի վիճակի չէ լրջօրէն քերականութեան ուսման հետեւելու։

Բարձր կարդերու համար կ'ընդունիմ թէ դասագիրքը կրնայ օգտակար ըլլալ, վասն զի տղաք՝ քերականական գլխաւոր ու հիմնական գիտեպէս, օրիորդ, պիտի խնդրէի որ թոյլ տայիք որ քիչ մը ետքը քննեմ այդ գծագրութիւնները։ Հիմայ պզտիկ ծառայութիւն մը պիտի խնդրեմ ձենէ։

—Ծառայութի՞ւն մը, աղաղակեց խոչոր կինը։ Շուտ ըսէ՛ք, Պ. Ժան։ Ես ալ կը կարծեմ որ գծագրութիւնները սրբագրելու կուգաք։ Այն ատեն գնա՛ դուն, աւելցուց խստօրէն, իր քեռաղկանը ուղղելով խօսքը, որ երկու սրունքներուն վրայ կայնած կը մնար, արագիլի մը պէս, եւ որուն նայուածքը չէր բաժնուեր կրիտասարդին սիրուն դէմքէն, չե՞ս տեսներ որ դուն ալ գործ մը չունիս հոս, եւ Պ. Ժան բան մը ունի ըսելիք ինծի։

Սթէֆանի՛, յանկարծ ինքզինքին գալով իր պաշտպանութեան մէջ, ետ քաշուեցաւ չատ աւելի ձախորդ կերպով որքան չէր եկած ատեն։

(Շարունակելի) ՇԵՐԱՄ

Սթէֆանի՛, վազէ։ Ահաւասիկ Պ. Ժանը եկաւ, գծագրութիւններդ սրբագրելու։

Եւ որովհետեւ Սթէֆանի չէր երեւար, ո՛չ իսկ փոքր կ'ընէր պատասխանելու, որպէս թէ բոլորովին բացակայ ըլլար։

—Կու գա՞ս կոր, անպիտա՛ն աղջիկ, գոռաց Մատամ Մառի, դուռը զարնելով ուժգնութեամբ, նեղացած, դեռ պիտի սպասցնե՞ս սիրելի Պ. Ժանը, որ այնքան բարեսրտութեամբ կու գայ զբաղելու քեզի պէս քածի մը հետ։

Մանկ քսան տարեկան խոչոր աղջիկ մը, որուն դէմքը ծաղկախտէ մրնացած ցաներով աւերուած էր, երեսցաւ մէկէն սեմին վրայ, բոլորովին չփոթած, ամչցած, եւ ձեռքը բռնած մէկ քանի թուղթեր, որոնք անտարակոյս իր գծագրութիւններն էին։

—Ներողութիւն, տիկին, նմանապէս, օրիորդ, պիտի խնդրէի որ թոյլ տայիք որ քիչ մը ետքը քննեմ այդ գծագրութիւնները։ Հիմայ պզտիկ ծառայութիւն մը պիտի խնդրեմ ձենէ։

—Ծառայութի՞ւն մը, աղաղակեց խոչոր կինը։ Շուտ ըսէ՛ք, Պ. Ժան։ Ես ալ կը կարծեի որ գծագրութիւնները սրբագրելու կուգաք։ Այն ատեն գնա՛ դուն, աւելցուց խստօրէն, իր քեռաղկանը ուղղելով խօսքը, որ երկու սրունքներուն վրայ կայնած կը մնար, արագիլի մը պէս, եւ որուն նայուածքը չէր բաժնուեր կրիտասարդին սիրուն դէմքէն, չե՞ս տեսներ որ դուն ալ գործ մը չունիս հոս, եւ Պ. Ժան բան մը ունի ըսելիք ինծի։

Սթէֆանի՛, յանկարծ ինքզինքին գալով իր պաշտպանութեան մէջ, ետ քաշուեցաւ չատ աւելի ձախորդ կերպով որքան չէր եկած ատեն։

(Շարունակելի) ՇԵՐԱՄ

ՏԻԿԻՆ ԶԱՊԷԼԻՆ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

Ա. ՄԱՍ

Զ.

ՄԵԿՆՈՒՄԻՆ ՆՏՔԸ

Բայց բնաւ խնայողական պատճառներ մէջ չէր բերեր այս փողոցին ընտրութեան համար։

Այնպէս կը պատրուակէր թէ մրցաւորական աշխատութիւններու յարմար չէին տղմկալից փողոցները։

«Ոչ մէկ լուրջ աշխատութիւն, կ'ըսէր ան, չեն կրնար առաջ դալ կառքերու անընդհատական թաւալումին, վաճառորդներու պոռչտուքներուն եւ վերջապէս հաղար ու մէկ տեսակ կանչերուն մէջ։ Ինքնամիտութիւնը, միայնութիւնը, գրոգին, նկարիչին, երաժիշտին համար ա՛յնքան անհրաժեշտ են որքան անհրաժեշտ են գրիչը, վրձինը կամ դաշնակը»

Բաւական հեռաւորութիւն կար Թաքսիմի եւ Նազբեմի փողոցին մէջեւ։

Ժան ընդհանրապէս ոտքով կ'երթար կու գար։ Բայց այդ օրը յարմար սեպեց կառք մը վարձել։

Քառորդ մը ետքը, իր տունին առջեւ կը հասնէր արդէն։

Բանալիի մը միջոցաւ, զոր հեռը կը կրէր միշտ, երիտասարդը բացաւ իր բնակած տանը դուռը, չորս մարմարէ սանդուղով դուռ մը։

Այս տունը կը բաղկանար գեղանայարկէ մը, եւ ուրիշ երեք յարկերէ։

Տունը վարձուած էր, ինչպէս կ'ըլլայ յաճախ Կ. Պոլսոյ մէջ, տարիքոտ կնոջ մը կողմէ, որ ծանօթ էր շրջականներուն մէջ Մատամ Մառի անունով, եւ որ իրեն յատկացնելով գեղանայարկը, վերի յարկերը ուրիշ վարձակալներու տուած էր շատ նպաստաւոր պայմաններով։

—Բարի՛ իրիկուն, տիկին, ըսաւ Ժան Բուրվիլ, գլխաւոր վարձակալուհիին սենեակը մտնելով։

Մատամ Մառի խոչորակազմ կին մըն էր, յայտնապէս յիսունը անցած, լեցուն այտերով, թաւ յոնքերով, եւ կը կրէր մուչտակ մը՝ որ ամէն կերպով առնական մուչտակ մըն էր, ջրհանկիրներու յատուկ։ Յետոյ ահագին փոր մը, գլուխը ճերմակ լաչակ մը կապած էր եւ գորչագոյն գոգնոց մը կապած էր մէջքէն վար։

Թէպէտեւ տգէտ, բայց բաւական արագօրէն կը խօսէր ֆրանսերէնը, զոր սորված էր իր վարձակալներէն մէկուն ամենօրեայ յարաբերութիւններուն միջոցաւ։

Բարեհամբոյր կին մըն էր սակայն։ Շատ աղէկ կը ծառայէր ամէն ա՛նոնց՝ որոնք իր տան մէջ կը բնակէին, քանի որ միայն ամուսիններ կը բնակեցնէր իր տունին մէջ։ Մատամ Մառի կոչումը եղած էր ասիկա, ամուսիներու ծառայել միշտ, ինչպէս իր երիտասարդութեանը ատեն՝ նմանապէս հիմա ալ, ուր ծերութեան կը մօտենար այլեւս։

Պէտք է աւելցնել նաեւ որ Մատամ Մառի վարձակալները կը ճանչնային իրենց տիրուհիին ծառայութիւնները, եւ ո՛չ միայն կանոնաւորաբար կը վճարէին իրենց ամսաթոշակները, այլ եւ մերթ ընդ մերթ դուրսէն նուէրներ ալ կ'ընէին՝ զոր տիկինը մեծ գոհունակութեամբ կ'ընդունէր։

—Բարի իրիկուն, Պարոն Ժան, փութաց պատասխանել Մատամ Մառի ոտքի ելնելով աշխուժութեամբ մը։

Լայն ժպիտ մը կը խաղար իր շրթունքներուն վրայ եւ ճառադայթել կու տար իր պատուոյց դէմքը։

—Սթէֆանի՛, կանչեց, դուռնէ մը՝ որ ուրիշ սենեակի մը մուտքն էր, Սթէֆանի՛, վազէ։ Ահաւասիկ Պ. Ժանը եկաւ, գծագրութիւններդ սրբագրելու։

Եւ որովհետեւ Սթէֆանի չէր երեւար, ո՛չ իսկ փոքր կ'ընէր պատասխանելու, որպէս թէ բոլորովին բացակայ ըլլար։

—Կու գա՞ս կոր, անպիտա՛ն աղջիկ, գոռաց Մատամ Մառի, դուռը զարնելով ուժգնութեամբ, նեղացած, դեռ պիտի սպասցնե՞ս սիրելի Պ. Ժանը, որ այնքան բարեսրտութեամբ կու գայ զբաղելու քեզի պէս քածի մը հետ։

Մանկ քսան տարեկան խոչոր աղջիկ մը, որուն դէմքը ծաղկախտէ մրնացած ցաներով աւերուած էր, երեւցաւ մէկէն սեմին վրայ, բոլորովին չփոթած, ամչցած, եւ ձեռքը բռնած մէկ քանի թուղթեր, որոնք անտարակոյս իր գծագրութիւններն էին։

—Ներողութիւն, տիկին, նմանապէս, օրիորդ, պիտի խնդրէի որ թոյլ տայիք որ քիչ մը ետքը քննեմ այդ գծագրութիւնները։ Հիմայ պզտիկ ծառայութիւն մը պիտի խնդրեմ ձենէ։

—Ծառայութի՞ւն մը, աղաղակեց խոչոր կինը։ Շուտ ըսէ՛ք, Պ. Ժան։ Ես ալ կը կարծեի որ գծագրութիւնները սրբագրելու կուգաք։ Այն ատեն գնա՛ դուն, աւելցուց խստօրէն, իր քեռաղկանը ուղղելով խօսքը, որ երկու սրունքներուն վրայ կայնած կը մնար, արագիլի մը պէս, եւ որուն նայուածքը չէր բաժնուեր կրիտասարդին սիրուն դէմքէն, չե՞ս տեսներ որ դուն ալ գործ մը չունիս հոս, եւ Պ. Ժան բան մը ունի ըսելիք ինծի։

Սթէֆանի՛, յանկարծ ինքզինքին գալով իր պաշտպանութեան մէջ, ետ քաշուեցաւ չատ աւելի ձախորդ կերպով որքան չէր եկած ատեն։

(Շարունակելի) ՇԵՐԱՄ

«ղիքներու տեղեակ՝ ի վիճակի են հասկնալու կարգ մը երկրորդական և կենցաղա մանրամասնութիւններ, զորս առանց դասագրքի ուսանիլ քիչ մը դժուար պիտի ըլլար աշակերտին համար։

Ահա ի վերեւ յիշուածներն են քերականութեան ուսումը ապարդիւն վիճակի ենթարկող այն պատճառները՝ որոնք կը ծնին վարի կարգերու մէջ քերականութեան դասագրքի գործածութենէն։

Հիմայ կարդը եկաւ յայտնելու ուսուցման՝ այն եղանակը որով կարծեմ թէ օգտակար կ'ըլլար աւանդել քերականութեան դասը։ այն է քերականութեան դասագիրք չգործածել բնաւ։ Ահա ամէնէն դիւրաւոյց եղանակը։

Այս պարագային, սակայն, պէտք է նկատել ուսուցչին ձեռնհասութիւնն ու աշխատասիրութիւնը։ վասն զի, առանց դասագրքի դասախօսութիւնը կարծուածէն քիչ մը աւելի յոգնութիւն կը պատճառէ ուսուցչին որ, սակայն, քիչ ատենէն, մեծ հաճոյքով ականատես պիտի ըլլայ աշակերտներուն յառաջդիմութեան։

Գիտէ՞ք թէ ադան որչա՞փ լաւ դաղափար մը պիտի կազմէ ուսուցչին վրայ, տեսնելով որ ամէն բան «գոց գիտէ» ան։ Ո՞չ ապաքէն այս պարագան եւս կը ծառայէ տղոց մէջ արծարծելու՝ այն սէրը որով պարտին սիրել քերականութեան դասը։

Փորձով գիտեմ թէ դպրոցական եղած ատենիս մեծ եռանդով ու սիրով կ'աշխատէինք մանաւանդ ուսման՝ այն ճիւղերուն մէջ՝ զորս դասախօսող ուսուցիչներուն նկատմամբ զօրաւոր համարումս համակրութիւն կը տածէինք մեր ներսը։

Հոս աւելորդ չեմ համարիր երկու խօսքով պարզել առանց դասագրքի դասախօսելու եղանակը։

Ուսուցիչը պիտի բացատրէ, օրինակի համար, անուն կամ գոյական։ Կաւիճը ձեռքը կ'առնէ ու ինքը օրինակը նախապէս տալէ վերջ, կը պահանջէ որ իւրաքանչիւր տղայ ըսէ անմ նշանակող բառեր՝ զորս կարգով իրարու տակ կը գրէ գրատախտակին վրայ, առանձին սիւնակի մը մէջ։ Յետոյ կը պահանջէ կենդանի ու իր ցուցնող բառեր՝ զորս եւս կը գրէ զատ զատ սիւնակներու մէջ։ Գիտէ՞ք թէ ուսանողները ի՞նչ մեծ հետաքրքրութեամբ կը հետեւին դասին, վասն զի ամէնքն ալ պզտիկ հրապարտութեամբ ու հաճոյքով չէ՞ որ կը գիտեն թէ՝ իրենց գրած բառերով կազմուեցան գրատախտակին վրայ բառերու՝ այն երեք մեծ սիւնակները որոնց պէտք ունէր ուսուցիչը։

Ա՛լ հիմայ ատենն է որ ուսուցիչը յայտնէ քերականական բառը՝ զոր ուսանողը միտք պահելու համար դժուարութիւն չպիտի կրէ։—«Տղաք, կը յարէ ուսուցիչը, ձեր գրած բառերը՝ որոնք անմ, կենդանի եւ իր կը նշանակեն, քերականութեան լեզուով կը կոչուին անուն կամ գոյական»։ Տղան ամէն բան սորվելէն վերջն է որ կ'իմանայ անուն կամ գոյական բառերը՝ զորս քերականութեան դասագրքին ճակատը կարդալով նախապէս ոչինչ պիտի հասկնար։

Հետզհետէ ուսուցիչը կը խօսի ածականի եւ բայի վրայ։ Այսպէսով ուսանողը երեք գլխաւոր ժամանիները (գոյական, ածական, բայ) սորվելով պիտի կազմէ նախադասութիւններ։ Տղան հետզհետէ պիտի տեսնէ որ իր սորված գոյականն ու ածականը կը շարժին ու կը գործեն (ենթակայ, ստորոգեալ)։ Այն ատեն ոգեւորութիւնը աւելի մեծ կ'ըլլայ. մինչդեռ՝ հին դրութեամբ՝ աշակերտը շատ ուշ պիտի ծանօթանար այդ պաշտօններուն, դասագրքին պայմանագրական ու ձանձրալի ուղղութեան հետեւելով։

Դասագրքին ուղղութեամբ աշակերտը սեպտեմբերի մէջ կը սորվի, զոր օրինակ, ածականը բոլոր իր տեսակներովն ու մանրամասնութիւններովը, ու հոկտեմբերի մէջ դերանունը, բոլոր իր տեսակներովն ու հոլովումներովը. որով տղան այնուհետեւ անգամ մըն ալ չհանդիպելով բառերու այս երկու տեսակին, ապահովապէս 7—8 ամիս վերջը բոլորովին պիտի մոռնայ զանոնք։

Գիտնք թէ կրկնութիւնը ամէն ինչ լաւ կերպով կը տպաւորէ մարդուն մտքին մէջ։ Ուստի, երբ այս դասին ուսանողը կը սորվի, օրինակի համար, որական ածականը, պէտք է որ մէկ երկու դաս վերջը գործ ունենայ ցուցական կամ ստացական ածականին հետ, որպէս զի ստէպ առիթ ունենալով ածականներու վրայ քանիցս անդրադառնալու, անմոռանալիօրէն սորվի զանոնք։

Մեր անձնական փորձառութեամբը կրնանք ըսել թէ քերականական գիտելիքներու ուսուցման համար մեր վերը բացատրած դրութիւնը ընդունողները կը յուսամ թէ չպիտի յուսախաբ ըլլան, ընդհակառակը. մեծ գոհութեամբ պիտի տեսնեն թէ իրենց աշակերտները շատ մեծ եռանդով ու հաճոյքով պիտի հետեւին քերականութեան ուսման՝ որ հիմը կը կազմէ մայրենի լեզուին։

ՀԱՅԿ ԴԱՎԻԹԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ.

ԱՆԳԼ. ԵՐԵՍԹՈՒՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Լոնտոնէն կը հեռագրեն դեկտ. 11 թուով թէ՝ Վենեզուէլայի կացութիւնը նոյն օրը դարձեալ առարկայ եղած է երեսփոխանական ժողովին մէջ՝ հարցումի մը։ Ընդդիմադիր կուսակցութեան պետը՝ Սըր Հէնրի Բէմրպիլ Պէնրրմէն, կը հարցնէ թէ ժողովին հաղորդելիք Վենեզուէլայէն եկած տեղեկութիւն մը կա՞յ։ Արտաքին գործոց նախարարութեան ընդհ. քարտուղարը՝ լորտ Բրէյպոռն կը պատասխանէ. «Կը վախնամ որ մեծ բան մը չունենամ հաղորդելիք ժողովին՝ թերթերու մէջ երեւցածներէն զատ։ Եւ սակայն պաշտօնական տեղեկութիւններէ կ'երեւայ թէ՝ որոնք մեզի հասած են դիւանագիտական եւ նաւային հաղորդակցութեանց մէջ, Լա Կուայրա գտնուող անգլիական եւ գերմանական մարտանաւերու պատկանող նաւակներ երեկ երեք վենեզուէլական շոգենաւներ գրաւած են։ Զորրորդ շոգենաւ մը, որ ընդդիմացած էր, անդործածելի դանելու ատիճան վնասուած է։ Նեւանապէս գրաւուած է վենեզուէլական «Պոլիվար» թնդանօթաձիգը։ Գերմանական նաւատաժին պետին կողմէ եղած երկու յարձակումներ չյաջողեցան։ Երեկ կր ծանուցուէր Բարաքաէն թէ՝ բրիտանական եւ գերմանական բոլոր հպատակները ձերբակալուած են։ Միացեալ Նահանգներու դեսպան, որուն վստահուած են բրիտանական շահերը, անմիջապէս պէտք եղած ձեռնարկները ըրաւ եղելութիւնները ճշգելու համար։ Անգլիացի եւ գերմանացի բանտարկեալները ազատ արձակել պահանջեցաւ։ Որքան որ դիտենք, տակաւին գոհացուցիչ տրուած չէ այս պահանջին։ Լսուեցաւ նաեւ թէ՝ Բարաքաէն անգլիական հիւպատոսը ձերբակալուած է, բայց յայտնի չէ թէ՝ ո՛րքան ճշմարիտ է այս լուրը։ Ամսոյս 10ի դիշերը անգլիական մարտանաւի մը մէջ բերին Լա Կուայրայի անգլիական դեր հիւպատոսը եւ կարգ մը կիներ ու տղաք։ Կ'ըսուի թէ նախագահ Բասթրո՝ իր պատանդ կր ուզէի սակայն ուժ տալով այն գաղափարին թէ պէտք է իրերը թողուլ իրենց բնական ընթացքին։

Ժամանակէ մը ի վեր, մանաւանդ Պրինսիպէի ապանութենէն վերջ, Տիկին տը Թէռնուառի կացութիւնը տան մէջ բաւական ժանդոտութիւն կը պատճառէր։

Դրամատէրն ալ արդէն իր ամուսնութեան օրէն սկսեալ, անդիտակ այն չափազանցութիւններուն՝ որոնց մէջ կը գտնուէր իր կինը, երբեք ծանր յանդիմանութիւններ ուղղած չէր անոր։

Տիկին Անարէա տը Թէռնուառ վերջին ծայր պէրող մրն էր եւ պէտք եղածէն ա՛լ աւելի չտալ։

Թէռնուառ ալ իր կարգին իր քսակին բերանը բանալով առատ առատ ծախսելու սկսած էր։ Ուստի Թէռնուառ որոշեց իր կնոջ որոշ պիւտճէ մը սահմանել։ Այս պիւտճէն

պահէ բրիտանական եւ գերմանական հպատակները։ Մինչեւ մեր ստացած վերջին տեղեկութեան թուականը, բոլոր բրիտանական հպատակները թէեւ ձերբակալուած, սակայն առողջական տեսակէտով շատ լաւ են։

ՍԸՐ ՔԷՄԲԷԼ ՊԷՆԸՐՄԷՆ.—Ազնիւ լորտը կրնայ ըսել թէ ե՞րբ պիտի ներկայացուին խորհրդարանին այս խնդրին վերաբերեալ վաւերագրեր։

ԼՈՐՏ ԲՐԷՅՊՈՐՆ.—Կը վախնամ որ դրական պատասխան մը չպիտի կրնամ տալ ատոր։ Արդէն խոստացայ Խորհրդարանին թէ՝ անօգուտ յապաւումներ չպիտի ըլլան բնաւ։

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Լա Կուայրայէն 11 թուականաւ հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ՝ զինուորական մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին հոն, ինչպէս հեռագիրները հաղորդեցին։ Զօրավար Ֆէրրէրայի հրամանին տակ 2,100 մարդիկ կը սպասուին մոտ օրէն, նոյն քաղաքը։ Քարաքասէն մեկնելով վենեզուէլական բազմաթիւ զօրագունդեր եւ թնդանօթաձիգ զինուորներ Լա Կուայրա դացած են։ Շատ մը վենեզուէլացիներ կը զինուորագրուին կամաւոր կերպով։ Վենեզուէլական կառավարութիւնը կը յուսայ թէ՝ պէտք եղածին պէս պիտի կրնայ դիմադրել Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ ու պիտի յաղթի։ Նախագահ Բասթրոյի եղբայրն ալ ութը հարիւր մարդերով Լա Կուայրա հասեր է։

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱԿԱՆ ՏՈՐՄԻՊԸ

1902ի պաշտօնական վիճակագիր մը ցոյց կու տայ թէ՝ Վենեզուէլական տորմիպը՝ կազմուած է հետեւեալ 14 նաւերէն.—«Պոլիվար», «Միռանտա», «Ուսմպատոր», «23-Տէ-Մայեօ», «Մարիսալտէ-Այաքշօ», «Բէսթրատոր», «Ճէնէրալ Բրէսրօ», «Ծամորա», «Թոթուսմա», «Բուռնտ», «Մէրու-Պարինա», «Հէրէա», «Ճէնէրալ Կոմէզ», «14-տէ-Սէպթէմպրէ», «Վիպէրթատոր»։ «23-տէ-Մայեօ»ն եւ «14-տէ-Սէպթէմպրէ»ն այսպէս կոչուեցան ի յիշատակ երկու թուականներու, որոնք նշանաւոր են Վենեզուէլայի անկախութեան կռիւներուն մէջ։ Ասոնցմէ քանի մը հատեր դերի բռնուած են արդէն, ինչպէս դերի բռնուած են նաեւ «Ասուն» եւ «Մարկոսիթա» մարտանաւերը, որոնք այս պատճառաւ դուրս ձգուած են վերոգրեալ ցանկէն։

ԳԵՆՇԱՌՈՑ ՆԱԻԱՏՈՒՄԸԸ

Պէրլինէն կը հեռագրեն թէ՝ ծովային նախարարը՝ պատրաստութիւններ կը տեսնէ նոր մարտանաւեր դրկելու համար դէպ ի Վենեզուէլա։ Բացի Զինաստանէն վերադարձող կամաւորներէն, պիտի մեկնին նաեւ ուրիշ բազմաթիւ զինուորներ։ Հեռագրով հրամայուեցաւ Քիլ, որպէս զի չորս յածանաւեր, շուտով ռազմաւորուին եւ ճամբայ ելլեն։ Կը սպասուէր որ վերջին հինգշաբթի օրը կամ Պիւլով յայտարարութիւն մը բներ Ռայխսթակին մէջ, ի մասին վենեզուէլայի գործերուն, սակայն նախարարապետը յայտարարեց թէ ոչինչ ունի ըսելիք։ Պէրլինի արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ։ Անգլիական դեսպանին հետ, բանակցութիւններ կը կատարուին շարունակ, ձեռք առնուելիք միջոցներուն նկատմամբ։

★ Քարաքասի եւ Կուայրայի մէջ դեկտ. 10ին տեղի ունեցած դէպքերը ո՛ եւ է կերպով չեն ազդած Միացեալ Նահանգներու վրայ, միայն, անհասկնալի է թէ ինչո՞ւ համար դաշնակից նաւախումբը վենեզուէլական նաւերը ընկղմեց. այս պարագան բաւական ցաւալի կը նկատուի Ուաշինկթընի քաղաքական շրջանակներու մէջ։ Ուաշինկթընի մէջ կ'ըսուի թէ՝ Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ ըրածները շատ տարբեր են պատերազմական գործողութիւններէ։ Այսու հանդերձ, կը մտածուի որ Անգլիա եւ Գերմանիա մեծ տպաւորութիւն մը ունին, ըստ իրենց վերջնագրին գործելու։ Մինչեւ հիմայ ո՛չ մէկ բան կարծել կու տայ թէ այդ երկու պետութիւնները Վենեզուէլան ամբողջ գրաւելու դիտաւորութիւն ունին։ Հետեւաբար, ոչինչ կայ առայժմ Միացեալ Նահանգները զբաղեցնող Վենեզուէլայի խնդրով։ Շատ մը հեղինակաւոր անձեր յայտարարած են թէ՝ Անգլիա եւ Գերմանիա պէտք չէ յարձակէին երկրի մը վրայ որ չի կրնար պաշտպանել ինքզինքը։ Նիւ Եորքի մէջ, շատ անհամոյ տպաւորութիւն յառաջ բերած է անգլիացիներու եւ Գերմանացիներու ընթացքը։ Ընդհանուր կերպով աւելի Գերմանիա կը մեղադրուի քան թէ Անգլիա։ Մէկ քանի թերթեր ալ միեւնոյն դիտողութիւնը կ'ընեն։

ՆՈՊԷԼԻ ՄՐՑԱՆԱԿԸ

Նոպէլի 1902 տարւոյ չորս մեծ մրցանակներու բաշխումը տեղի ունեցաւ դեկտ. 10ին, Սթոքհոլմի մէջ, ի ներկայութեան Շուէդի թագաւորին, արքայական ընտանիքին պատկանող բազմաթիւ անդամներու եւ ընտրեալ բազմութեան մը։ Մրցանակի արժանացան բժշկութեան համար՝ Պ. Բոմէլտ Բոս, Լիվրբուէլէն, քիմիագիտութեան համար՝ Պ. Ֆիշէր, Պէրլինէն, բնագիտութեան՝ Պ. Պ. Լորէնց Լայտէն եւ Բ. Զէման, Ամսթէրտամէն, որոնք իրենց մէջ բաժնեցին մրցանակը, գրականութեան համար՝ Պ Մոմսէն, Պէրլինէն։ Պ. Պ. Բոմէլտ Բոս, Ֆիշէր եւ Լորէնց Լայտէն ներկայ գտնուեցան։ Իսկ Հոլանտայի եւ Գերմանիոյ դեսպանները կը ներկայացնէին Պ. Պ. Զէմանը եւ Մոմսէնը, որոնք բացակայ էին։ Օսկար Թագաւորը ինք անձամբ յանձնեց մրցանակաւորներուն գրամական պարգեւը, վկայականը եւ Նոպէլի ոսկի մեծ մեդալը, ներկաներուն ջերմագին եւ խանդավառ ծափահարութեանց մէջ։

ԲԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔԸ

Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն դեկտ. 10 թուով թէ՝ Բոլոմպիոյ դրծակատարը կը սպասէ, Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի հետ վերսին ձեռք առնելու համար բանակցութիւններ՝ Բանամայի ջրանցքի մասին։ Բոլոմպիոյ դրծակատարը արդէն լիազօր իշխանութիւն ունի գործելու։ Երկու կողմէն ալ այն հաւատքը կը տածուի թէ՝ համաձայնութիւն մը չպիտի ուշանայ դալու։ Բոնչա Բոլոմպիա մեկնած է արդիւնքը համար որ բանակցութիւնները շարունակուին։ Եւ սակայն չի կարծուիր որ քոլոմպիական կառավարութիւնը ազդուի Պ. Բունչայի թելադրութիւններէն, երբ կառավարութիւնը արդէն դայն պաշտօնանկ բրաւ, Մ. Նահանգներու կառավարութեան խնդրանքին վրայ, որովհետեւ անիկա ջանացած էր արդիլելու բանակցութեանց ընթացքը։ Չի կարծուիր որ երկու կառավարութեանց միջեւ ո եւ է լուրջ տարաձայնութիւն մը գոյութիւն ունենայ, եւ կը սպասուի որ քիչ առենէն խնդիրը վերջնապէս լուծուի։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԴԱՇԼԻՃԸ

Սպանիական դահլիճը նիստ դուսարեց դեկտ. 11ին, նախագահութեամբ Ալֆոնսօ Թագաւորին։ Պ. Սիլվէլա ըսաւ թէ որոշած է կատարել պանպանողական կուսակցութեան բոլոր խոստումները, առանց հետեւանքները նկատի առնելու։ Կը կարծէ թէ անհրաժեշտ է տուրքերու հաւաքումները կատարելագործել, եւ արմատական կերպով վերակազմել քաղաքային խորհուրդներու վարչութիւնը։ Յայտարարեց թէ ինք պիտի հաստատէ զինուորական պարտաւորիչ ծառայութիւնը։ Ծանուցած է նաեւ թէ մտադրութիւն ունի վերակազմելու բանակը, եւ բարեկարգելու զարգացնել հանրային կրթութիւնը։ Գալով ելմտական խնդրոյն, Պ. Սիլվէլա մէկ քանի մեղադրանքներ ուղղեց ազատականներուն, որոնք ելմտացոյցը վտանգի ենթարկած են, որովհետեւ յաւելուածական հասոյթները անհրաժեշտ են բանակը, նաւատորմը եւ հանրօգուտ աշխատութիւնները բարելաւելու։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Գերման Ռայխսթակին վերջին շաբաթ օրուան նիստին մէջ, մաքսային նոր սակացոյցի օրինագծին երրորդ ընթերցման համար մեծամասնութեան կուսակցութեան հաշտարարութեան առաջարկը արդէն ներկայացուեցաւ։

★ Բարիզի մէջ նորէն զրոյցներ կը շրջին թէ ծովային նախարար Բէլըզան պիտի քաշուի պաշտօնէ։

★ Հունգարական խորհրդարանի ծանօթ ազատական երեսփոխաններէն մէկը յայտարարած է թէ կառավարութիւնը մտադրութիւն ունեցած ըլլայ, նոր ընտրութիւններ կատարելու։

★ Պերլինի Նացիօն թերթին մէջ Մոմսէն յօդուած մը հրատարակելով, ի նպաստ կը խօսի հանրավարական եւ ազատական կուսակցութիւններու միացման եւ կը յայտնէ թէ հանրավարականները այն միակ կուսակցութիւնն են, որոնք քաղաքական տեսակէտով յարգուելու պէտք ունին։

★ Հունգարիոյ մէջ, առժամեայ պիւտճէին ընդունուելովը ասդնապը միայն յետաձգուեցաւ։ Բուն պայքարը կը սպասուի յունուարի մէջ, ինքնապաշտպանութեան օրինագիծներուն շուրջ։

★ Պասլը եւ Ռատբոլլա կարտինալը յաղթական մը կը նկատեն, պանպանողական Սիլվէլայի Սպանիոյ կառավարական գործերուն գլուխ անցնելը, որովհետեւ ատով ինքզինքին աւելի ապահով կը զգան Բոնքորտայի խնդրոյն մէջ։

★ Պօէր պետերը նոր յայտարարութիւն մը խմբագրած են, որ շուտով պիտի հրապարակուի։

★ Հռոմի քաղաքապետը այնպէս կը կարծէ թէ գերման եւ ռուս կայսրերուն Հռոմ այցելութիւնը յառաջիկայ ապրիլին կամ մայիսին տեղի պիտի ունենայ։

★ Բոզնի քաղաքապետը Վիտինկ, իր հրաժեշտի ատենաբանութեան մէջ մանաւոր կերպով կը յիշէ թէ գերման ազդեցութիւնը Բոզնի մէջ երթալով նուազելու վրայ է։

★ Պրանսական ծովային նախարար Բէլրդան, արմատական հանրավարականներու հրաւէրին վրայ Շերպուրկ կ'երթայ։

★ Բալէոմոյի մէջ ելմտական նախարարութեան պատկանեալ գրասի փոխադրող զինեալ գուժարատակի մը վրայ աւազակներ յարձակելով աւարի տուած են։

ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Մեր այն բաժանորդները որոնք կր փոխեն իրենց հասցէն, պէտք է երկու զրուշի թղթադրոշմ զրկեն վարչութեան։ Հակառակ պարագային թերթերու առաքումը կը շարունակուի հին հասցէով։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

ԳԱՄԵԼԻԱԶԱՐԴ ՏԻԿԻՆԸ

Զուարճութեան երթալ ու... լա՛ր։

Ահա՛ ինչ որ 2500 հանդիսատեսներու խուռն բազմութիւն մը ըրաւ երեկ իրիկուն Շահզատէ Պաշրի Օսմ. Թատրոնին մէջ։

Մնակեան խումբը, խումբին բոլոր դերասանները, ու մանաւանդ Տիկին Զապէլ Հէքիմեան եւ Մնակեան Լիֆ. իրենց արուեստագիտական տաղանդին ցուցադրութիւնը դերագոյն կերպով փայլուն վիճակի մը հասուցին։ Գամելիազարդ Տիկինը, Տիկին Հէքիմեան, խաղին սկիզբի հաղկերոյթէն մինչեւ տարի մը վերջի, կաղանդի օրուան մահացու անկումը, թոքախտաւորի իր երերուն ու շնչահատ կեանքը, աշխարհիկ կնկան, թշուառ կնկան տագնապներովը լեցուն, հրաշալի էր բացարձակապէս, հրաշալիօրէն արտակեղեւ էր։

Ու ծափահարութիւնները խլացուցիչ ըլլալու չափ կը գոռային շրջանակ։

Գամելիազարդ Տիկինը, Պոլսոյ մէջ, քիչ՝ չա՛տ քիչ անգամներ ներկայացուած է այսքան յաջող կերպով։

Աւելո՛ւրդ է պատմութիւնը ընել այնքան ծանօթ վէպի մը, այնքան զգայուն ու զգայնոտ վէպի մը, զոր տասմը որ օրէնան (Թրալիթա) նուիրագործած ու ժողովրդականացուցած են։ Բովանդակ իրողութիւնը կը դառնայ աչխարհիկ, մեծահարուստ ու շուայտ կնոջ մը շուրջ. կնոջ մը՝ սակայն՝ որ մէկ անգամ միայն կը սիրէ իր կեանքին մէջ ճշմարիտ սիրով, ու այդ միակ ճշմարիտ սէրն ալ չի կրնար վայելել, որովհետեւ այդպէս կը պահանջուի իր սիրականին հօրը կողմէն, եւ որովհետեւ եթէ ուզէ վայելել իր սէրը, իր սիրականին ընտանիքը դժբաղդ պիտի ըլլայ, անպատիւ պիտի համարուի։

Ուր այն ատե՛ն է որ տիկինը կը գոչէ.

—Չէ՛, իրա՛ւ անգամ մը ինկածը ալ չ'ելլե՞ր եղեր։

Հիւծախտը՝ ա՛ր դէն ծայր տուած իր թոքերուն խորերէն՝ սիրոյ զըրաղդութիւնովը սնուցուած՝ հետզհետէ կը յառաջանայ, կ'ընդարձակի մինչեւ որ վերջապէս կը յաղդի այն տիտան, այն չքնաղ կինը փռել դեռին՝ անշունչ։

Մնակեան եւ Հէքիմեան կատարեալ էին երրորդ արարուածին մէջ, երբ մէկը սիրուէի՝ միւսը սիրահարին հարը, դէմ դէմի կանգնած, կը կրուէին, զգացումի կռիւ մը կը մղէին։

Մատթէոսեան, Զարիրատեան, Ալիքսանեան, Տիկին Սաթենիկ եւ Տիկին Աղնիւ իրենց դերերուն մէջն էին։

Շնորհաւորելի են ամէնքն ալ։ Հաղուագիւտ էր երեկ իրիկուան Գամելիազարդ Տիկինը։

Ռ.—

⁂ Այս իրիկուն կը ներկայացուի «Բէյէլի Դատը» 3 արարուածով։

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՋՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ՍՕՖԻԱ

Դրամագլուխ, Պահեստ
եւ Երաշխաւորութեան գումար

ՖՐԱՆՔ 7,500,000

Դրամատուն Ընկերութեան ի Թուրքիա
ԳՐԻՖԻՍ ԼԻՕՆԷ
Ընկերութիւնը ցնցերկայացուած
Գաւառներու մէջ Գործակալներ
ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, ձեցիս խան, թիւ 1—2.

—Այս ամէնքը, բաւ թէ նուազ, մօտաւորապէս 50 հազար ֆրանքի կը հասնին։

«Ուրեմն, այս գումարը բաւական պիտի ըլլայ ձեզի համար։

—Վստահ եմ այդ մասին։

—Ձեզի իմ կողմէ տասը հազար ֆրանք բացէն կու տամ, ազգատներուն եւ արտաքոյ կարգի ծախքերուն յատկացնելու համար։ Ուրեմն ընդամենը կ'ընէ 60,000 ֆրանք զոր ձեր տրամադրութեան ներքեւ կը դրնեմ, տնոր գործածութիւնը ձեր կամքին թողլով։

«Մաս առ մաս տէք դայն, կ'ուզէք տասնհինգ օրը կամ ամիսը անգամ մը։

—Ամիսը անգամ մը, երթէ կ'ուզէք։

—Ձեր ուզածին պէս թող ըլլայ, ուրեմն ամէն ամիս ձեզի պիտի յանձնեմ հինգ հազար ֆրանք։

(Շարունակելի)

[93] ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՇՈԳԵԿԱՌՔԻՆ ՈՉԻՐԸ

(ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԹԵՐԹՕՆ «ԾԱՂԻԿ»Ի)

Ժ.

Այնպէս կը կասկածէր թէ երբ իր ամուսնին վրայ եղած ենթադրութիւնները հաստատուին, ինք ալ մասամբ վտանգի մէջ պիտի ըլլար։ Արդէն, Լիւպէրսաքով հետաքրքրուողներ իրմով ալ նոյնը ընել սկսած էին։

Ինքը ո՛ւր որ ալ գտնուէր, Լիւպէրսաք իր աչքին կ'երեւար։

Տիկին Թէռնուառ իր անզուսպ կիրքերուն մէջ կը մտածէր նաեւ թէ պէտք է այս վանդներուն հանդէպ ազդ եւ պաղարիւն դիրք մը առնել,

մանաւոր հաշիւ մը ըրաւ։

—Քանի որ այս առաջին եւ վերջին անդամ պիտի ըլլայ, մանրամասնարար ներկայացնեմ այն բոլոր ծախքերը զորս կ'ունեմ թէ՛ անձիս եւ թէ՛ տան պէտքերուն համար։

Ես կը գործածեմ մանեակներ եւ գոհարներ, որոնք անպատճառ նորոգութեան կարօտ են եւ որոնք անյուսալի ծախքերու դուռ կը բանան. հարկ չկայ ընթացիկ եւ առօրեայ ծախքերուն վրայ խօսիլ, քանի որ անոնք արդէն յայտնի են թէ՛ ինծի եւ թէ՛ ձեզի։ Անանկ չէ՞։

—Ճշմարիտ է։

—Դիտես որ հագուստներս ձեւող եւ կարող գործաւորները տարբեր են։ Ձեւող եւ կարող, ատոնք երկուքը մէկտեղ կ'առնեն 15 հազար ֆրանք։ Ձերմակեղէններ կարողը 4000 ֆրանք, կոշկակարս 1500 ֆրանք. տարեկան 6000 ֆրանքի գուլպայ, ձեռնոց, թաշկինակ, փողկապ եւն. կը դնեմ, միայն 4—5000 ֆրանք հոտեղէններու կու տամ, ամիսը 600 ֆրանք կու տամ լուսացարարուհիս, ներկարարիս, եւ ուրիշ զանազան մանրամասնեղէններ գնելու համար 300 ֆրանք, ատոնց վրայ աւելցուցէք նաեւ ինչ ինչ մանր մունր ծախքեր, եւ պիտի տեսնաք թէ ինչ համեմատութիւններ կ'առնէ ծախսած գումարս։

Գ. Թէռնուառ իր կնոջ բերնէն կախուած՝ գումարներուն մանրամասնութիւնները մոռի կ'ընէր։

Երբ կինն իր ըսելիքները լմնցուց, Թէռնուառ ըսաւ.

—Ամէնքը ատոնք են։

—Դրեթէ ատոնք են։

—Ասոնցմէ աւելի բանի մը պէտք չը՞ պիտի ունենաս։

—Այնպէս կը կարծեմ։

—Շատ լաւ։

Թէռնուառ արագ գումարել սկսաւ տրուած թիւերը։

—Այս ամէնքը, բաւ թէ նուազ, մօտաւորապէս 50 հազար ֆրանքի կը հասնին։

«Ուրեմն, այս գումարը բաւական պիտի ըլլայ ձեզի համար։

—Վստահ եմ այդ մասին։

—Ձեզի իմ կողմէ տասը հազար ֆրանք բացէն կու տամ, ազգատներուն եւ արտաքոյ կարգի ծախքերուն յատկացնելու համար։ Ուրեմն ընդամենը կ'ընէ 60,000 ֆրանք զոր ձեր տրամադրութեան ներքեւ կը դրնեմ, տնոր գործածութիւնը ձեր կամքին թողլով։

«Մաս առ մաս տէք դայն, կ'ուզէք տասնհինգ օրը կամ ամիսը անգամ մը։

—Ամիսը անգամ մը, երթէ կ'ուզէք։

—Ձեր ուզածին պէս թող ըլլայ, ուրեմն ամէն ամիս ձեզի պիտի յանձնեմ հինգ հազար ֆրանք։

(Շարունակելի)

ՔՐՈՆԻԿ

Ամբողջ չարաթ մը է, որ Հիւանդանոցի մէջ բժշկի մը հիւանդ մը ծեծած ըլլալու խնդիրը կը ծեծուի թերթերու մէջ։ Կրնայ անիկա այնքան ստոյգ ըլլալ, որքան անստոյգ։ Իւրաքանչիւր թերթ կը հրատարակէ իրեն ղրկուած պաշտօնական ստորագրութիւններով նամակներ, եւ իր լսածները։ Այս մասին բոլոր հրատարակուածները սակայն բոլորովին իրարու չեն պատշաճիր։ Օրինակի համար Հիւանդանոցի տնօրէնը, Տոքթ. Շերիֆեան էֆ. անձամբ մեզ նկարագրեց նոյն իսկ, թէ այդ նշանաւոր ծեծը ինչ պարագաներու մէջ ծագում առած, ինչ եղանակաւ կատարուած եւ ինչ ելք ունեցած է։ բնական է թէ երբ հաստատութեան մը նոյն իսկ հրաժարեալ տնօրէնն է որ իր խնամոյ յանձնուած յարկին ներքեւ տեղի ունեցած միջադէպի մը մասին տեղեկութիւն կու տայ, թերթ մը այդ տեղեկութիւնը հրատարակելէ տարբեր բան մը չի կրնար ընել, միայն եթէ իր դիտցածները կը տարբերին անկից, անոնք ալ տակը աւելցնելով եւ յետոյ այդ առթիւ ուրիշ պաշտօնական անձերու կամ ականատեսներու կողմէ ալ, այդ մասին եկած դեր ու դէմ գրութիւններն ալ հրատարակութեան տալով։ Խնդիրը այս օր ճապաղ վիճակի մը մէջ կը գտնուի, որովհետեւ հակառակ թերթերու մէջ գրուածներուն, տակաւին չէ ճշդուած թէ ծեծը իրապէս տեղի ունեցա՞ծ է Հիւանդանոցին մէջ։ Արդ, մենք այնպէս կը մտածենք թէ երբ հանրային հաստատութեան մը շուրջ, այն ալ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի պէս հաստատութեան մը շուրջ խընդիրներ մը հրապարակ կ'ելլեն, որոնք դայթակղութիւն պատճառելու հանգամանքն ալ ունին, ոչ թէ ասոր ու անոր, կամ թէ խնդրոյն մէջ որ եւ է նկատում մը ունեցողներու ստորագրութեամբ գրուածները կրնան հերքել կամ հաստատել տեղի ունեցածը, այլ հոգաբարձութիւնը, որ վերին հսկողութիւնը ունեցող մարմինն է, փութայ անմիջապէս քննութեան առնել խնդիրը եւ իր կնիքով թերթերու հաղորդէ իր քննութեան արդիւնքը։ Այս կերպով է որ, նոյն իսկ եթէ դէպքը տեղի ունեցած է, կարելի կ'ըլլայ բուժել դայթակղեալ միտքերը, պարզապէս հաղորդելով այն տնօրինութիւնը, որ գործադրուած է իր պաշտօնին մէջ թերացողին, կամ դայթակղութեան հեղինակին նկատմամբ։

Զենք հասկնար թէ ինչո՞ւ համար Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը, խնդիրը երեսի վրայ կը ձգէ եւ կը թողու որ անիկա լրագրական վիճաբանութիւններու նիւթ ըլլայ։ բան մը, ուրկէ օգուտ չէ որ կը ծագի Հիւանդանոցին համար։ Այս կէտը հոգաբարձութեան ուշադրութեանը կը յանձնենք։

*** Պաշտօնակից մը կը հաղորդէ թէ հոգաբարձութիւնը այս միջոցին կը զբաղի կարող անօրէնի մը ընտրութեամբ եւ թէ մտադրութիւն կայ այս պաշտօնին կոչել տոքթ. Սամուէլ էֆ. Լապէֆինճեանը որ Սելանիկ եւ Իզմիր հիւանդանոցներուն մէջ պաշտօնավարած է բաւական տարիներ, ունի պաշտօնին անհրաժեշտ փորձառութիւնը եւ հետեւարար կարող է օգտակար ըլլալ Եէտիգուլէի Հիւանդանոցին, իբրեւ բժիշկ եւ իբրեւ վարիչ։ Սամուէլ էֆ. Լապէֆինճեանը անձամբ ճանչնալու պատիւը չունինք, հետեւարար չենք կրնար որոշապէս ըսել թէ ինչ աստիճան գործին մարդը կրնայ նկատուիլ։ Ինչ որ սակայն այս առթիւ մամուլորապէս չեչտել կ'ուզենք, սա պարագան է որ, հոգաբարձութիւնը գիտնա՛յ թէ հաստատութեան ամէնէն կարեւոր պաշտօնեան է որ պիտի ընտրէ, հետեւարար ա՛ն պէտք է ամէնէն կարողը եւ ամէնէն ազդեցիկը ըլլայ։ Սակայն նորէն կը կրկնենք որ հոգաբարձութիւնը միայն ամէնէն կարող եւ ամէնէն ազդեցիկ անօրէնը գործի զբաղուիս անցընելով պէտք չէ գոհանայ, այլ պէտք է փութայ նաեւ այդ տընօրէնին ձեռք բանաւոր կերպով պատրաստուած ներքին կանոնագրութիւն մը տալու, որուն մէջ գծուած ճշդուած ըլլան բոլոր իրաւասութիւնները եւ պարտականութիւնները։

×

Երէկ, Հրաչեայ Շերիֆի առթիւ, Ղալաթիոյ կեդրոնական վարժարանին կողմէ, թուրքերէն լեզուի ուսուցիչ Ստեփան էֆ. Կուրտիկեանի պատրաստած եւ Թահթաճեան էֆէնտիի գեղագրած մէկ ուղերձը մատուցուեցաւ յատր Վեհ. Սուլթանին։

Ինչպէս երէկ գրած էինք, Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի որքանոցին սանիրէն խումբ մը ալ, առաջնորդութեամբ իրենց դասախարակին, ոտանաւոր ուղերձ մը մատուցին յոտ Նորին Կայսերական Վեհափառութեան։

×

Զենոբ պէյ Մերհամէթճեան, Գրիգոր էֆ. Ճիպէրեանի հարանեաց առթիւ հետեւեալ նուիրատուութիւնները ըրած է.— Պալաթի Աղքատախնամին 2 ոսկի, Բերայի Աղքատախնամին 1, Խասգիւղի Աղքատախնամին 1, Թօփ Գաբուի եկեղեցւոյն աղքատաց համար 1, Էյուպի Ս. Եղիա եւ Ս. Աստուածածին եկեղեցեաց մէյ մէկ, Գասըմ փաշայի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյն մէկ ոսկի։ Ասկէ զատ լքուած աղջկան մը Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մանկապարտէզին մէջ ուսեսսի ծախուց համար տարեկան 4ու կէս ոսկի յատկացուցած է։

×

Դալֆայեան որքանոցի չէնքին ներքինին՝ բարոյական վիճակին բարեկարգումէն ետքը՝ անա՛ արտաքինին նոր զարդ ալ Բարեսէր անձ մը, որուն անունը անծանօթ կը մնայ տակաւին, յանձն առեր է 800-1000 ոսկի ծախքով նորոգել տալ Խասգիւղի Դալֆայեան որքանոցը։ Արդէն նորոգութեան յատակագիծն ալ պատրաստուած է Մելիտոսեան էֆ.ի կողմէ, եւ ներկայացուած Ս. Պատրիարքին։

×

Կարդ մը արմաշական վարդապետներու՝ խորհելու տեսակէտէն քիչ մը a priori ուղղեցիներէ դուրս քայլեր առնելու պարագան կ'երեւայ թէ գայթակղութեան կարծուածէն աւելի մեծ պատճառ մը եղած է, քանի որ Արմաշի խնամակալութիւնն ալ իր կարգին ցաւոտած է ատկէ եւ Ս. Պատրիարքին ուշադրութիւնը հրաւիրած այս մասին՝ տեղի չտալու համար ուրիշ անգամ այդ կարգի «անպատշաճ» արարքներու։ Այսպէս, Ս. Պատրիարքը եւ խնամակալութիւնը մտադրութիւն ունեցեր են վանք վերադարձնելու բոլոր այն վարդապետները՝ որոնք վերը յիշուած եղանակով ընթացքներու մէջ կը գտնուին։ Ինչ որ սակայն զարմացուցիչ եւ ուշադրաւ ըլլալու աստիճան աչքի լարնող հակասութիւն մը կարելի պիտի ըլլար գտնել այս տեսակ տնօրինութիւններու մէջ, սա է թէ՝ այդ տնօրինութիւնները բնաւ չյայտնուեցան ա՛յն դրական զեղծումներու ատեն՝ որք դարձեալ այդ արմաշեան վարդապետներու կողմէ գործուեցան, եւ որոնք չա՛տ աւելի դէպ համարում մը կրնային չինել տալ անոնց մասին։

Սա ալ խնդիր է գիտնալը թէ այդ վարդապետներուն՝ վանքին մէջ փակելէն ետքը կարելի պիտի ըլլա՞ անոնց միտքն ալ փակել, եւ անոնց գրութիւնները ու հրատարակութիւնները հաստատութեան տնօրէնութեան քննութենէն պիտի անցուի՞ն։

×

Սենկափուրէն Հայ վաճառական մը երկու անգլիական ոսկի ղրկած է, Սերովբէ էֆ. Թագւորեանի ձեռամբ, Գում-Գափուի դրսի Պողոսեան եւ Վառվառեան վարժարանի աղքատիկ տղոց հագուստ ու կօշիկ չինելու համար։

×

Աբրահամ փաշա Բարթող 10 զաղէվի բրինձ ղրկեր է Եգիպտոսէն՝ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցին։

×

Ս. Հայրապետը օրհնութեան կոնդակ մը ղրկեց Վիեննարնակ Պ. Անդրանիկ Եօանէսքուի, որ իր բոլոր ստացուածքը Ս. Էջմիածնի նուիրած է։ Պ. Եօանէսքու հմուտ լեզուագէտ մըն է եւ բաւական պարապած է Հայ լեզուի բաղդատական ուսումնասիրութեան, եւ ասկէ առաջ իր լեզուաբանական մէկ աշխատութեան տպագրութեան համար 4000 ռուպլի ղրկած էր Պատրիարքարան։

×

Էլմալրի Խորէն քէնդ.ի շահատակութիւնները հանրածանօթ բաներու կարգին մէջ կը մտնեն։ Վերջերս բռնի ամուսնութիւն մը կատարած ըլլալուն համար, Կրօն. Ժողովին որոշումովը յանձնարարուած էր Նիկոմիդիոյ առաջնորդին՝ որ քննութիւն մը բանայ այդ քահանայի մասին։ Առաջնորդ Սրբազանը սկսած է իր քննութեան եւ մօտ օրէն պիտի ղրկէ իր տեղեկագիրը՝ Պատրիարքարան։ Այդ քահանան արդէն ինքզինքը անկախ կը նկատէ եկեղեցական իշխանութենէն եւ իր ուզածին պէս կը քահանայագործէ՝ նոյն իսկ եկեղեցական արարողութեանց մէջ . . . բարեփոխումներ ալ մտցնելով։

×

Եղեսիոյ աղջկանց վարժարանին մէջ ասեղնանկարութիւնն ճիւղ մըն ալ պիտի հաստատուի, որուն համար արդէն Հոգաբարձութիւնը գումար մը յատկացուցեր է։

×

Յակոբ էֆ. Պոտիկեան Բերայի Աղքատախնամին դիմեր է, անոր բարոյական աջակցութիւնը ապահովելու համար իր հաստատելիք լաթ լուալու եւ օսլայումի աշխատանոցին համար, որուն մէջ պիտի աշխատին 30 աղքատ կիներ՝ օրականով, խոստանալով անոր շահուն տասանորդը կամ ամսական 3 ոսկի Աղքատախնամին թողուլ։ Արդէն այսօրինակ հաստատութիւն մը ունին Յոյները՝ Բերայի մէջ։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ 1903 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ԳԻՆ 1 ՂՐՈՒՇ

Հրատարակուեցաւ Հիւանդանոցի պարզ օրացոյցը, նախորդ տարիներէ աւելի խնամեալ եւ մաքուր տպագրութեամբ։ Ինչպէս մի քանի տարիներէ ի վեր, նոյնպէս եւ այս անգամ պարզ օրացոյցը իր սովորական պարունակութենէն զատ, իւրաքանչիւր ժամերգութեանց եւ արարողութեանց մասին մանրամասն ծանօթութիւններ կը պարունակէ եւ օրացոյցի սկիզբը բարձրաստիճան եկեղեցականի մը կողմանէ պատրաստուած՝ պաշտամանց ընդհանուր կէտերու մասին յատուկ խրատականն աւելի եւս ճոխացած է։

Հոգաբարձութիւնս ի գիտութիւն համայնից կը փութայ այժմէն յայտարարել թէ միայն Հիւանդանոցիս օրացոյցն է, որուն ճշդութիւնը հաստատուելով վաւերացուած ու արտօնուած է Պատրիարքարանէն, հետեւեալարար պէտք է ուշադիր ըլլալ անոնց կողքերուն վրայ գտնուած կնիքին՝ ուր գրուած է «Սեպհականութիւն Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի, 1903»։

Անցեալ տարի յիսուն եւ հինգ հազարի չափ պարզ օրացոյց սպառած ըլլալով, օրացոյցի հասոյթը կարեւոր եւ անհրաժեշտ դարձած է Հիւանդանոցիս համար, որոյ այդ հասոյթին աւելի արդիւնաւորման որքան պէտք ունենալն հարկ չկայ բացատրել։ Ուստի Հոգաբարձութիւնը կը յուսայ թէ ամեն բարեսէր աղգայինք պիտի փութան գէթ մէյ մէկ օրինակ գնել անոնցմէ, ո՛չ թէ միայն օրացոյց մը գնած ըլլալու՝ այլ մեծ հաստատութեան մը մէջ խնայուած 1100 պատասխանոյց նպաստ մը ըրած ըլլալու գիտակցութեամբ։

Կը գտնուի Հիւանդանոցի գրասենեակը, ի Մեծ Նոր խան, եւ բոլոր գրավաճառաց քով։

ՆԵՐՔԻՆ

ԽԸՐԴԱԻ ՇԵՐԻՖԻ

ՀԱՆԴԷՍԸ

Խրդաի Շերիֆի հանդէսը մեծ փառաւորութեամբ կատարուեցաւ երէկ։ Վեհ. Սուլթանը ժամը 6ին փառաւոր կառքի մը մը մէջ բազմած, իր հետեւառած Կայսերազուն Իշխան Բարձրը. Պիւրհանէտտին էֆ.ն եւ Սպարապետ Բիզա փաշան, եւ Թօփդափուի Պալատան երրորդ դրան առջեւը հասնելուն, իջաւ վար եւ մինչեւ Պաղտատ Քէօշկը գնաց։ Այն ատեն Քէօշկին պահականոցին վրայ պարզուեցաւ Կայս. դրօշը։ Վեհ. Սուլթանը քիչ մը ատեն Պաղտատ Քէօշկին մէջ հանգստանալէ ետքը անցաւ այն Տաիրէն ուր պահուած է Խրդաի Շերիֆը։ Բացաւ Խրդաի Շերիֆը եւ մեծ յարգանքով համբուրեց զայն։ Յետոյ, Կայս. արտօնութեամբ համբուրեցին նաեւ Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Սաիտ փաշա, Շեյխ-իւլ-Իսլամ Ճէմալէտտին էֆ. եւ ուրիշ նախարարներ եւ Իւլէման, որոնք՝ վրան նուիրական խօսքեր գրուած մէյ մէկ թաշկինակ ստացան։

Վեհ. Սուլթանէն վերջ Բարձր. Վալիտէ Սուլթանը եւ Կայսերազուն Իշխանները համբուրեցին Խրդաի Շերիֆը։

Վեհ. Սուլթանը Իրատէ ըրաւ որ վերադարձն ալ ծովու ճամբով տեղի ունենայ։ Հետեւաբար արարողութեան աւարտելէն ետքը, Թօփդարուի Պալատին երրորդ դռնէն Ն. Կ. Վեհափառութիւնը բազմեցաւ փառաւոր կառքի մը մէջ եւ գնաց Եալտրզ Գարուի ծովեզերքը։ Այդ միջոցին բարեւի կեցած զինուորներ «Բատիշահիմ չո՛ղ եաշա» կը գոչէին չարունակ։

Վեհ. Սուլթանը հոնկից մտաւ «Թէչրիֆիէ» Կայս. չոգենաւը, որ ժամը 12ի ատենները հասաւ Օրթաքէօյի քարափը։ Վեհ. Սուլթանը այն տեղէն չքեղ կառքով մը գնաց Երլտրզի Կայս. Պալատը։ Բազմաթիւ դպրոցական աշակերտներ բարեւի կեցած էին Վեհ. Սուլթանին անցած ճամբաներուն վրայ։

Կայս. զինուորական վարժարանաց երկրորդ տեսուչին հրամանին վրայ, Կայս. բժշկական վարժարանին առջեւի պարտէզին մէջ, բարձրաւանդակի մը վրայ «Բատիշահիմ չօք եաշա» վերտառութիւնը կրող տախտակ մը հաստատուած էր։

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ.—Շաբաթ օրը Համբարձումեաններու պահանջատէրերը նիստ գումարեցին խնդիրը իրաւախոհութեամբ կարգադրելու համար, բայց չը կրցան վերջնական կարգադրութեան մը հանիլ։ Վերջին ու կարեւորագոյն նիստը տեղի ունեցաւ երէկ, եւ տրուեցաւ վերջնական որոշումը։ Պահանջատէրերը նկատի առնելով Գալուստ էֆ. Համբարձումեանի այն յայտարարութիւնը թէ, անկարող է ան 100ին 50 էն աւելի տալու եւ թէ պատրաստ է գիտելու ամէն օրինական միջոցի՝ եթէ զինքը ստիպեն, հաւաներ են միաձայնութեամբ, 100ին 50 միայն ընդունիլ։ Որոշուեցաւ նաեւ որ, Համբարձումեան կալուածներուն ամէնէն կարեւորը փոխանցուի պահանջատէրէն մեծագոյնին՝ այսինքն Ալիքսան Կարապետ Յակոբեան եւ Ընկ. անուան։ Այս փոխանցումը տեղի կ'ունենայ Յովհաննէս Յակոբեանի խորհրդատու գործակցութեամբ։ Այս կարգադրութիւնը չատ լաւ է ինքնին. սակայն 100ին 50 միայն վճարուելուն համար, կը փախցուի որ պահանջատէրերուն մէկ երկուքը տագնապի ենթարկուին։

ԼՈՆՏՈՆԻ նորընտիր օսմ. դեսպան Միւսիւրիս պէյ կայս. Պալատ երթալով արժանացաւ կայս. մեծարանքներու։

*** Միսիւրիս պէյ զաւակն է Գոսթաքի Միսիւրիս փաշայի որ երբեմն Լոնտոնի դեսպան էր։ Միսիւրիս պէյ թէ Լոնտոնի եւ թէ ուրիշ քաղաքներու օսմ. դեսպանատանց մէջ պաշտօնավարած է։ Հոռոմի օսմ. դեսպան եղած է եւ ամէնէն վերջը Սամոսի իշխան էր։

ՏՈՔԹ. ՐԷՄԼԻՆԿԷՐ արձակուրդով այսօր կը մեկնի մայրաքաղաքէս։

ՎԵՐԱԴԱՐՁ.— Բրէչովայի զանազան գիւղերէն բազմաթիւ անձեր որոնք Սերպիա փախած էին, այս անգամ նորէն Թուրքիա վերադարձեր եւ հաստատուեր են իրենց գիւղերուն մէջ։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Լա. Հովարի որ ժամանակ մը ի վեր իր երկիրը կը գտնուէր երէկ մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՑՍՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ. — Բիւորթօ-Քապէլլոյէն հասած հեռագրի մը համեմատ, ծովակալ Պոսէն զեկուցած է նախագահ Քասթրոյին թէ՝ վենեզուէլական բոլոր նաւերը պէտք են մեկնիլ նաւահանգիստէն մինչեւ տասնրեքնիգ օր պայմանաժամով։

ԼՈՆՏՈՆ.—Կուայրաէն հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ Անգլիացիները կրակի տուին կեդրոնական բանտը եւ Լիւպէրթատորի ամրութիւնները։

ՀՌՈՄ.—Հինգ յսծանաւեր մեկնեցան գէպ ի վենեզուէլական ջուրերը, ուժ տալու համար իտալական պահանջումներուն։

ՀՌՈՄ.— Այսօր տեղի ունեցաւ Մաֆալտա իշխանուհիին կնունքը՝ պալատան մէջ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Թրանսվալի արժեթուղթեր ունեցող Հոլանտացի, Ֆրանսացի եւ Գերմանացի բաժնետէրերուն միջեւ համաձայնութիւն գոյացած է։ Ցունուար 10ին ընդհանուր հաւաքում մը տեղի պիտի ունենայ նոր միջոցներ ձեռք առնելու համար, բաժնետէրերու իրաւանց պաշտպանութեան մասին։

ՎԻԵՆՆԱ.—«Բոլիդիչէ Քորէսբոնտէնց»ի Բեգերսպուրկէն կը հաղորդուի թէ, Լամատորֆ կոմսը, որ իր արտաքին գործոց նախարար անուանուելէն ի վեր առիթը չէ ունեցած Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր ներկայանալու, մօտերս Վիէննա պիտի երթայ, Նորին Վեհափառութեան մատուցանելու համար իր յարգանքները։

ՎԻԵՆՆԱ.—«Ֆրէմտընպլադ» խօսելով կոմս Լամատորֆի մօտալուտ կերպով Վիեննա ընելիք այցելութեան, ինչպէս նաեւ ռուսական կառավարական պաշտօնաթերթին մէջ հրատարակուած զեկոյցին վրայ, կ'ըսէ թէ Աւստրեւհունգարիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ եղած գործերը, քաղաքական գործերու տեսակէտով գոհացուցիչ կերպով կ'ընթանան։ Սէնթ-Բեդերսպուրկի համաձայնութենէն ի վեր արդէն երկու երկիրներուն միջեւ գործերը նոյն ընթացքը ունեցած են։

ՀՌՈՄ.—Երեսփոխանական ժողովին մէջ, արտաքին գործոց նախարար Բոնիէդդի, յայտարարեց թէ ցարդ ոչ պաշտօնապէս եւ ոչ ալ կէս պաշտօնապէս որ եւ է զեկոյց ստացած է իմասին առեւտրական պայմանագրութեանց չվերանորոգուելուն։ «Չեմ կարծեր թէ. բաւ, Գերմանիոյ հետ մեր բանակցութեանց ատեն կրնայինք լուրջ գժուարութեանց հանդիպիլ։ Իսկ գալով Աւստրեւհունգարիոյ հետ մեր ունեցած առեւտրական պայմանագրութեան, Իտալիա ներկայիս չպիտի ուզէ անոր չվերանորոգուիլը, թէեւ այս մասին Աւստրեւհունգարիոյ բռնելիք ընթացքը յայտնի չէ ինծի» Բոնիէդդի լեռոյ խօսելով վենեզուէլական խնդրին վրայ յայտարարեց թէ Իտալիա կը մասնակցի անգլեւգերման գործողութեանց, ընդդէմ Վենէզուէլայի։

ԼԱ ԿՈՒԱՑՐԱ.—Բուէրդօ Քապէլոյի ռմբակոծումը 45 վայրկեան տեւեց։ Լիպէռգատոյի մէջնաքաղաքին Սալանոյի մարտկոցը կործանեցաւ։ Անգլիական «Զէրիպտիս» մարտանաւին զինուորները ցամաք ելան եւ գրաւեցին միջնաքաղաքը եւ թնդանօթները տեղերէն հանեցին։

ՔԱՐԱՔԱՍ.—Ժողովուրդը Քասթրոյի բնակարանին առջեւ հաւաքուած յայտարարեց թէ մինչեւ վերջը իր պարտականութիւնը պիտի կատարէ, նոյն իսկ ի գին կեանքի։

ՊԵՐԼԻՆ.— Հանգուցեալ Քրուբի դէմ հրատարակուած յարձակումներուն համար Ֆոռվերց թերթին դէմ բացուած գատը չեղեալ համարուեցաւ, ըստ ուծին նայելով, նոյն իսկ հանգուցեալին ընտանեաց պահանջումներուն վրայ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԱՐԺԱՆԹԻՆ ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱՑԻ ԿԸ ՄԻԱՆԱՑ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 դեկտ.—Արժանթինի կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ եթէ Մ. Նահանգները յարգել չտան Մընրոէյի վարդապետութիւնը, ինք Վենեզուէլայի պիտի օգնէ։

ԲԱՐԻԶ.—Ուաշինկդընէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը ուժ պիտի տայ Վենեզուէլա բնակող Ամերիկացի հպատակներու պահանջումներուն։

ՀՌՈՄ.—Զարը Իտալիա կը սպասուի ապրիլի վերջերը, եւ Գերմանիոյ կայսրը՝ մայիսի առաջին չարթուն։

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՍՑՈՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ԶՍԳԻ ՎՐԱՑ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

ԼԱ ՊԷԼ ԺԱՌՏԻՆԻԷՌ

23, Կալաթա, Գարաֆէօյ, Շիշլիի թրամուէյի կայարանին դէմ, 23

Սոյն հաստատութեան մէջ կը գտնուին ամէնաբնտիր կերպասով չէնուած ձեւաւոր պատրաստ հագուստներ, ամէնքն ալ խիստ չափաւոր գիներով, որովհետեւ տէրը, Պ. Լուիզոբուլօ, 24 տարիէ ի վեր չատ ծախելու սկզբունքը իւրացուցած է։ Կը գտնուին նաեւ մանչ եւ աղջիկ տղոց համար ամէն տեսակ գլխարկներ։ Զըմեռուան եղանակին համար մասնաւորաբար ընտիր հագուստներ եւ բալթոներ հասած են եւրոպական առաջնակարգ գործարաններէ։

ՅՈՎՍԷՓ ԷՖ. ՊԱԼՊԱԼԵԱՆ

(ՄԵԼՐՈՒՆԻ)

ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԻ

Մուզաֆէրիէ Հիւանդանոցին եւ Պարսկական Վարժարանին

Բերա, Մեծ-փողոց, Թազսիմ, թիւ 61

Զըրաճեան Աբառիքան

Պալպալեան ամէն օր ակռայի ամէն տեսակ հիւանդութիւններով տառապողները կ'ընդունի, իսկ Ուրբաթ կիրակի եւ Երեքշաբթի մինչեւ ժամը 5։ Գիշերուան ո եւ է ժամուն կարելի է դիմել Պալպալեանի։

Պալպալեան կ'երաշխաւորէ իր լեցուցած ու չինած ակռաները։ Ցորեկները ակռայ քաշել տալու համար որոշ վարձք մը չկայ. քաշել տուողին կամքէն կախեալ է։

ԱՂԲԱՏՆԵՐՈՒՆՑ ԶՐԻ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, 2 Դեկս.		
Օսմ.Քոն. Սեռի Դ. Օ.Ո.	30	19
Ամէնէն բարձր գին »	30	20
» վար գին »	30	18
Ռումելի երկաթղ. Ֆր.	116	25
Ամէնէն բարձր գին »	116	50
» վար գին »	116	12
Թրանսվալ »	140	—
—		
3 օրուան Քոնսոլիտ	260	—
8 » Երկաթուղի	1	25
ԲԱՑՈՒՄ, 3 Դեկս.		
Օսմ. Քոն. Սեռի Դ, Օ.Ո.	30	18
» ժամ 5ին «	30	18
Ռում. երկաթուղի Ֆր.	116	12
» » ժամ 5ին »	116	12
—		
Թրանզիտ Թիւրք Ռենտի	15	37
Սիկսբէթ, Սեռի A	—	—
» » B	—	—
Պանգ տը Մէթելին	8	50
Ագոիոն սէ Թրամուէյ	5	50
Ժուլիանոս	1	32
Սօսիէթէ տ'Աֆիւրանս	4	25

Սօս. Օթ. տը Ֆիլ է տթէ	19	—
Ագոիոն Գոմմէրսիալ	1	40
Թոպպաչ Գորբորէյշն	0	09
Ինթերբերիզ Փէնէրալ	0	5
Ինտասյալ Սրկաթ. Ագա.	11	42
» » Սեռի A	521	—
» » » B	516	—
Պանգ տը Սալոնիք Ագա.	164	—
5% Հէլլէնիք 1881	212	50
Պանգ Նասիոն. Յուն.	418	—
Լոբրիւմ	72	50
Թրանսվալ	137	—
Պոլոյ Քարաֆի Ընկ.	492	—
Տէրբոզի Ջրի Ընկ.	259	—
Թրամվէյի Ընկ.	490	—
Բրեսթի Ֆոնտիէ Էժիբ.	264	75
—		
ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոն 3 ամիս	108	1/8
» » » չէք	109	12
Բարիզ » »	23	17
» » » չէք	23	—
Պերլին անտակոս չէք	18	74
Իսլոն Աւստրիական	21	81
—		

ԴՐԱՄՆ. ԸՆԹԱՑԲԸ		
Անգլ. Ոսկի	110	03
20 Ֆրանգնոց	87	23
20 մարքնոց	107	10
Բօլ Իմբերիալ	90	15
Բրընից	51	03
Մէճիտիէ արծաթ	108	01
Մէճիտիէ քառորդ	106	20
Մէճիտիէ մանրադ	103	20
Պէշլիք	103	—
Մէճիտիէ	104	—
Ռուպլի արծաթ	68	20
Շիլին	109	10
Ֆր. արծթ. Ֆրնս.	87	—
» » բելճիկն.	86	—
» » իտալկն.	83	—
Ռեշիտիա	09	—
Ռուպլի թղթադրամ	8	61
Ֆլորին »	9	07
Մարք »	107	20
Տրաքմի »	37	30
Անգլ. ոսկի »	109	30
Ֆրանս. » »	87	20
Բելճկն. » »	87	—
Գուլդ. » »	86	30
Իտալ. » »	85	20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Բարիզ, 15 Դեկս.	
3% Ֆրանսկն.	99 60
3½% »	98 80
Օսմ. Քոնս. D	28 17
Ռում. Երկ.	118 25
Օսմ. Ռէժիի	352 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	587 —
Օսմ. Մաքս	470 —
Օսմանիէ	472 —
Բրեսթի Լիոնէ	—
5% Իտալական	103 75
Ոգանիական արտարին	86 42
Թէմպէքի փոխառութ.	460 —
Սելանիկ-Կ. Պոլսոյ երկ.	283 —
Գասպպա երկթ.	385 —
Թրանսվալ Քոնս.	140 —
Զէք Լոնտոնի վրայ	25 15

Լոնտոն, 15 Դեկս.	
Անգլ. Քոնս.	92 75
Օսմ. Ռանթ B	55 50
» C	30 87
» D	27 75
Օսմ. Պանգա	13 37
Լիմիթրսիէն Իւնիֆիէ	107 25
Տօմինիոն	104 —
Ակտէնի երկաթուղի	14 —
Դասպպա »	88 50
5% Հէլլէնական 1881	42
Իսանիի »	32 —
Մէնտօրոլ »	44 50
Գուլկար 1888 6%	70
Թրանսվալ Քոնս.	05 50
Փոխառութ. Բարիզի վրայ	25 35
—	

Վիեննա, 15 Դեկս.	
Ռում. Երկթ.	110 70
Օսմ. Ռէժի	329 —
Փոխն. Լոնտոնի վրայ	239 50
—	
Գրիւխսէլ, 15 Դեկս.	
Թանդ Օսմ. Սեռի D	27 85
Ռում. երկաթուղի	116 75
—	
Պերլին, 15 Դեկս.	
Ռում. երկաթուղի	121 40
Ռուպլի (100ը)	216 15
Փոխ. Լոնտոնի վրայ	20 25
—	

Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԾ

Բերա, Մեծ-Փողոց, կապաթ Սեբայի դպրոցին դեմ, թիւ 200
Գ.Հ. Եր. Շբ. օրերը առաւօտուն կանուխէն մինչեւ երեկոյ ժամ 11½։
Բ.Դ.Ուր. օրերը 6էն 11½։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ
ԿԱՑՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՎԻԵՆՆԱ 1860ԻՆ
Գրասենեակ Հաճօրուլօ խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56
ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ Գ. ՖԵՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը.— 35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի եւ քսանեւհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն, իւր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62։

Այս ամէն գումարները ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, եւ Ֆէնիքս Օթրիշէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումը կ'նրաշխաւորէ իւր բոլիսով։

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԷՅԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Պոյիս, Պահչէ Դարու,
Ճէյալ պէյ խանին կից, թիւ 10
ԱԶՆԻՒ ԹԷՅԵՐ
ԱԺԱՆ ԹԷՅԵՐ
ԹԷՅԻ ԸՆՏԻՐ ԽԱՌՆՈՒՐԴՆԵՐ
ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ-ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ԹԷՅԻ ԽԱՌՆՈՒՐԴՆԵՐԸ
ԱՆՄՐՑԵԼԻ ՏԵՍԱԿՈՎ ԵՒ ԳԻՆՈՎ
MARQUE DEPOSEE
Դաւանելէ կ'ընդունուին ամէն քանակութեամբ յանձնարարութիւններ կը կատարուին ամենայն ճշդապահութեամբ

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔԸ
ԹԱՋՄԱՊԱՏԿԵՐ
Հարպիկ քերականէն ետքը, ընթերցանութեան եւ վարժութեան համար միակ դասագիրքն է։ Գինը 60 փարայ։
Կեդրոնատեղի ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Ա. ՏՊԷՑ
ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԹԱԳՈՒՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ
ԳԻՆ 20 ՂՐՇ. Թարգմանեց Ն. ՃԻՎԱՆԵԱՆ ԳԻՆ 20 ՂՐՇ.
Դիմել ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ, Կ. Պոլիս, Մերճան փողոց թիւ 57

ՊԱՏԱՍԽԱՆ
Շատեր կը հարցնեն թէ՝ կարճ միջոցի մէջ Անգլերէն կամ Ֆրանսերէն սորվելու համար ՄԱՅՍԹԵՐՍՕԱՆԹ ՍԻՍԹԷՄը ո՞ւրկէ առնելու է։
Մի միայն ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԷՆ, երբ 30 ղրուշ ղրկէք, առանց թղթատարի ծախքի ձեռքերնիդ կը հասնի ապահովաբար։
ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ
դրացուցակը ձրի կը տրուի փափաքողներուն
24—30

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԾ
Պոլիս, Պահչէ Դարու, Պին-Պիր-Զէյիտին դիմաց
ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիէ, Տոզրամաճը փողոց իր բնակարանը։
Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Դարու Պին-Պիր-Զէյիտին դիմաց
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԳԻԷՍՍԻՒԲԼԵՐ
GIESSHÜBLER
MATTONI
ՀԱՆՔԱՅՆԵՐ ԱՌԷՐԵԼԵՆ ՍՈՒՐՈՒ
ՀԱՆՔԱՅՆԵՐՈՒԼԻ ԱՌԱՋԻՆ ԱԼԻՔԱՆՈՑ ԵՒ ՀԻՒԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒ ԸՆՏԻՐ
Հարկաւոր դեղերու եւ գաւառներու համար դիմեցէք հետեւեալ հասցէին՝ Heinrich Mattoni, Carlsbad et Vienne
կը կատարուի ցրգրգանքներ

ՈՒԻԼՍՈՆԸ
Western Assurance Company
ՀՐԴԵՀԻ ԴԻՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀՐԴԵՀԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ 1851թ.
Հաստատուած միջոցներու գումարը Անգլ. ոսկի 6,000,000
Պարտատէրերուն եւ ապահովեալներուն հասոյթ » » 1,250,000
Վնասներու եւ բաժնեգիրներու » » 410,000
Դեպքերուն ի ծանօթ ծրագնեալ եւ դեռեւ բնկերութեանց դրամագլուխ $100,000
Ուսումնական Ընկերութիւն դիմելէն ետքը կարելի է ամէն կարգի ապահովագրութիւն։
Վնասները ստանալու վրայ եւ անմիջապէս կ'հատուցուին։
Ներկայացնող ՓԱՐԻԶԻ ԱՍՏԻՒՆԻՆ
Պոլիս, Պահչէ Դարու, Ամանաթ խան, 20, 21, 22
Գրասենեակ Հարիւրեակներ, Գրքեր, Ընկերութիւնից պատրաստուած գրքերուն 100 % զեղչ։ Ամենէն էժան գրքերուն 125% զեղչ։ Գրքերու ցանկերուն համար դիմեցէք հասցէին։
Դրամագլուխ 125% զեղչ։ Գրքերուն եւ պատասխանատուներուն համար կը դիմեցուի

ՀԷՐՃԱՑԻ ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՀԷՐՃԱՑԻ
ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ
ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՐ
ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ
HERDJAI XERTZAI
ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐ
ՈՒՆԵՆԱԼ ԴԻՄԵՑԷՔ
Պոլիս, Ոսկերչաց Շուկայ
Մեծ-Փողոց թիւ 13
Հէրճացի վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած զոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։
Հէրճացի վաճառատան գիները անմրցելի են։
Հէրճացի վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։
Հէրճացի վաճառատունը ունի ժամացոյցներ եւ արծաթեայ գաւազաններ։
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չաբաթական հարիւրին 5 վճարում
Կանխիկ գնողին համար հարիւրին 5 զեղչ
Գործածուած զոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն, հարիւրին 10 զեղչով ետ կ'առնուին

ՀԱՅ ԿՕՇԿԱՎԱՃԱՌ
ՖՐԵՏԼՈՅՍ
Թիւ 9, Սուլթան Համամ, Գրիտլի Լիմանի կից, Թիւ 9
ԱԺԱՆ ԾԱԼԵՆԼ ԵՒ ԴՈՀԱՆԱԼ
Յաճախորդաց կողմէ ինծի հանդէպ ցոյց տրուած համակրանքէն ուրախացած, այս անգամ ակած եմ վաճառատանս մէջ պատրաստել ամէն տեսակ կօշիկներ, արանց, կանանց եւ տղոց համար։ Ամէն անոնք որ ճաշակի տէր են, կրնան անգամ մը մեր ԱՐՇԱԼՈՅՍ վաճառատունը դիմել եւ փորձել մեր կօշիկներու թէ անմրցելի ածանութիւնը եւ թէ նորաձեւութիւնը։
Նաեւ չափու վրայ յանձնարարութիւններ ամենայն փութով կը կատարուին։ Վաճառատանս մէջ կը գտնուին նաեւ կօշիկ պատրաստելու համար ամէն տեսակ գունաւոր ամերիկեան եւ ֆրանսական կաշիներ, բուրդէ եւ բամպակէ մանածներ եւլն., որուն տէրն է ՅՈՎՍԷՓ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Ղալաթիա մասնաճիւղ չունիմ

ՄԻՍԱՔ ՊՈՒՏԱՔԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒ
Ղալաթիա, ճիւղ Թիւնէլի դիմաց, թիւ 25.
Վաճառատանս մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուի՝ պատի թուղթերու ճոխ եւ ճաշակաւոր մթերք մը ինչպէս նաեւ ոսկեզօծ եւ զարդարուն ՐՕՐՆԻՇՆԵՐ եւ ամէն տեսակ ՍԹՕՐՆԵՐ եւայլն։
ԳԻՆ ՁԱՓԱՒՈՐ

Ֆ. Ա. ԳԱՍԱՊԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂԵՐԷՆ ԵՒ ՆԵՐԿԵՐՈՒ
Պոլիս, Մարմարաճարշը, Ջարչըք խան թիւ 24
Մեծ մթերք ներկերու եւ դեղերու
Թարմամասչէրի պարմանցներ
Գոտիական վրձիններ
Դիմեցէք հետեւեալ յանձնարարութիւններու եւ
Գաւառներէն եկեղեցական կը կատարուի

ՀԱՅԵՐ ԱՌԱՋԻՆ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՇԱՊԱՔ ԵՒ ՀԱՆՔԱՅՆԵՐՈՒ
Բերա, Մեծ Փողոց թիւ 54.
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 54.
Ղալաթիա, Թօրմուլար մատամանի, թիւ 4[illegible]
Հարսանիքներու եւ երեկոյթներու համար գեղեցիկ ապահովներ, [illegible] կանոնաւոր ապահովութիւն։

ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏ
ՍԱՐԳԻՍ ԹԱՇՃԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ԿԱՅՍ. ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԷՆ
Կը սատանէ չինութիւններ իրենց կամ տէրերու հաշուոյն
Կը կատարէ ճարտարապետական ամէն տեսակ աշխատութիւններ
Դաւառներէ կ'ընդունի յանձնարարութիւններ
Պատրաստութիւն չինութեանց յատակագիծներու
Ի հարկին այցելութեամբ կը կատարէ գաւառներու մէջ եղած գործեր
ՍԿԶԲՈՒՆՔ
Ճշդապարտութիւն եւ դիւրամատչելի պայմաններ
Կալաթա, Մանմատիէ ճատասի, թիւ 42

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (48)

ԿԱԹՆԱՎԱՃԱՌ ԱՂՋԻԿԸ

Բ. ՄԱՍ

Գ.

ԳԻՆԵՏՈՒՆԸ

—Իրաւ որ ինծի խնդում կը պատճառէք, եւ սակայն ես խնդալու փափաք չունիմ բնաւ, ըսաւ Նորէն Վիրժինի՝ անմիջապէս դէմքին լուրջ ձեւ մը տալով։

—Ինչ ունիս ուրեմն տեսնենք ինծի դէմ. ես քու բարեկամդ չե՞մ։

—Ա՜հ, այո, բարեկամս։ Բայց ասկէ ետքը ոչինչ չէք ալ։ Երկու ամիս առանց երբեք տեսնալու ձեր բարեկամ, հէ՞։

—Ցանցանքը իմինս չէր. գործերս էին արգելքը։

—Գո՛րծ, գրաղում, ես գիտեմ թէ ինչ են ատոնք։ Երրորդ յարկի խարտեաչ գրացուհիդ, եւ յետոյ մեր ամառոցի պարտիզպանուհին, եւ յետոյ սա, եւ յետոյ նա։ Ա՜հ, չիտակը բաւական առաջ գացած մէկն էք դուք եւ ամէն բանէ առաջ ազնիւ չէք։ Հին ատենները բաւական ժամանակ ալ ինծի հետ սիրով էիք։

—Է, ինչո՞ւ չեկար զիս տեսնելու։

—Ի՞նչ, կը կարծես որ իմ գործս ա՞ռ պիտի ըլլայ, չը՞ պիտի աշխատիմ երբէք։

—Կ'աշխատի՞ս ըսել է։

—Այո՛, ձեռքի գործ ունիմ ու երբէք դուրս չեմ ելլար հիմա։

—Միշտ մեւնոյն տե՞ղը կը բնակիս կոր։

—Չէ՛, առանձին ելայ։

—Ուրեմն ա՞ռ գործով է որ կը պարապիս հիմա։

—Օ՜ֆ, չէ՛, պարոն, կարասիները ծախեցի՝ բոլորն ալ։

—Ծախեցի՞ր մի. ուրեմ դէշ։

—Մտիկ ըսէ քիչ մը ինծի. ընկերոջի կեանքներով ապրի՞ր։

—Այո՛, սատմոքսին չատ մեծ ունի ալ բանը, բայց որովհետեւ կ'աշխատիս։

—Օ՜հ, այո՛, զուարճալի բան է. ամբողջ օր մը կ'աշխատիմ՝ տասներեքնգ սու վաստկելու համար։ Ա՜հ, Աստուա՛ծ իմ, որքա՜ն կը փափաքէի երկիկ մարդ ըլլալ։

—Ինչո՞ւ։

—Կին չըլլալու համար։ Թէպէտ գիտեմ որ կան կիներ, որոնք երջանիկ են, որոնք հաճոյքներու մէջ կը թաչին, որոնք փիսուր ու թեւեր ունին։ Ա՜հ, որքան երջանիկ պիտի ըլլայի, եւ մանաւանդ որքան դեղեցիկ՝ թաւիշէ թեւերու մէջ փաթաթուած։ Բարեկամուհիներէս մէկուն տունը փորձեցի. հագայ ամբողջ մը, հիանալի եղաւ. այս ձմեռ անպատճառ աղէկ թաւիշով պիտի չինեմ հատ մը։

—Օրը տասներեքնգ սո՞ւ չտեսնիս։

—Ա՜հ, ձգէ՛ ատիկա։ Ամբողջ կարասիներս ծախեցի պարտքերս վճարելու համար. պէտք էր վճարել. նեղը մնացած էի։

—Մակայն, կարծեմ, գնա՛ անցած տարի ե՞ս էի որ . . .

—Չէ՛, ատոնք ուրիշ բանի ծառայեցին ինծի։ Բարեկամուհիի մը հետ միտք ունիմ ուրիշ կարգ մը կարասիներ դնելու։ Ա՜հ, չե՞ս գիտեր։

—Ի՞նչ կայ որ։

—Պիտի ամուսնանա՛մ։

—Բա՛հ, իրա՞ւ։

—Խաչո՛ւր։ Մէկուն մը հետ՝ որ իմ վրաս խենթի կ'ըլլայ եւ կը պաշտէ զիս, ու գեղի գեղին կ'ըլլայ կոր զիս տեսած ատեն։

—Է՛ ուրեմն, չանա՞ որ դոյնը կապարագոյնի չփոխուած ամուսնանաս հետը։

—Չէ՛, խնդալու համար ըսի ատենիկ, բայց արդարեւ, առանց չողոքարկելու ըսեմ որ, շատ ազնիւ ու շատ հիանալի մարդ մըն է։

—Քանի՞ տարու։

—Քառասուն։

—Ի՞նչ գործով կը զբաղի։

—Ապահովագրական ընկերութեան մը մէջ պաշտօնեայ է. բայց բաւական բարձր գիրք մը ունի։

—Լա՛ւ ուրեմն, սիրելի բարեկամուհիս, շուտով ամուսնացի՛ր անոր հետ. կարծեմ բան իս չատ ազուոր բան մը բրած պիտի ըլլաս։

—Ա՜հ, որքա՜ն երջանիկ պիտի ըլլայ մարդը՝ երբ ամուսնանամ ֆրեն հետ։

—Շատ աղէկ ըսիր. ատիկա քեզի պատիւ կը բերէ։

—Բայց չէ՛, դուն աղէկ չե՛ս հասկընար իմ միտքս . . . Ես ըսել կ'ուզեմ որ, պիտի գիւթուի, պիտի հմայուի ան՝ երբ լսէ թէ, ես կը հաճիմ կոր զինքը իբրեւ ամուսին ընդունիլ։

—Ա՜հ տարբեր, ո՞վ ես կը կեցնէ քեզի։

—Ինծի ետ կեցնողը սա՛ է որ, ես չեմ սիրեր զինքը։

—Ի՞նչպէս, անանկ հիանալի՛ մարդ մը։

—Սրունքները չըլլանակի պէս կլոր են։

—Ուրէնկոթ կը հաղցնես։

—Եւ յետոյ անա՛նկ երկար ականջներ մը ունի որ . . . Ա՜հ չիտակը կը վախնամ կոր իրմէ։

—Ես քեզի այդչափ երկչոտ չէի կարծեր։

—Անկէ դատ, ամուսնանալ չեմ փափաքիր ընաւ։ Նաքերը պիտի տեսնենք։ Թատրոն մտնալու սովորեցայ փափաք մը ունիմ։

—Ահա նոր բա՛ն մըն ալ։

—Կեցի՛ր, մրթէ կը կարծես դուն որ գէշ պիտի ընեմ։ Ամէնէն առաջ ազուոր ձայն մը ունիմ, եւ յետոյ գեղեցկութիւնս հապա։

—Բայց չէ՛, դուն աղէկ չե՛ս հասկընար իմ միտքս . . . Ես ըսել կ'ուզեմ որ, պիտի գիւթուի, պիտի հմայուի ան՝ երբ լսէ թէ, ես կը հաճիմ կոր զինքը իբրեւ ամուսին ընդունիլ։

—Ա՜հ տարբեր, ո՞վ ես կը կեցնէ քեզի։

—Ինծի ետ կեցնողը սա՛ է որ, ես չեմ սիրեր զինքը։

—Ի՞նչպէս, անանկ հիանալի՛ մարդ մը։

—Սրունքները չըլլանակի պէս կլոր են։

—Ուրէնկոթ կը հաղցնես։

—Եւ յետոյ անա՛նկ երկար ականջներ մը ունի որ . . . Ա՜հ չիտակը կը վախնամ կոր իրմէ։

—Ես քեզի այդչափ երկչոտ չէի կարծեր։

—Անկէ դատ, ամուսնանալ չեմ փափաքիր ընաւ։ Նաքերը պիտի տեսնենք։ Թատրոն մտնալու սովորեցայ փափաք մը ունիմ։

—Ահա նոր բա՛ն մըն ալ։

—Կեցի՛ր, մրթէ կը կարծես դուն որ գէշ պիտի ընեմ։ Ամէնէն առաջ ազուոր ձայն մը ունիմ, եւ յետոյ գեղեցկութիւնս հապա։

—Թատրոնի պէտք չկայ ձեր գեղեցկութիւնը հասկնալու համար, տիկի՛ն։

—Ա՜հ, Աստուա՛ծ, որքա՜ն հիանալի բան պիտի ըլլայ հոն, թատրոնին փայլուն լոյսերուն մէջ, երբ անդամ մը ցուցադրեմ հոլանի գեղեցկութիւնս։ Դուն ի՞նչ կ'ըսես սորս, Օկիւսթ։

—Ե՞ս, ոչինչ։ Ուզածդ ըրէ, եւ սակայն, եթէ ամուսնանալու այդ միջոցը գտած ես, թատրոն մտնալէ հազար անգամ աւելի աղէկ է։

—Օ՜ֆ, դուն ալ մարաքոյրիս ըսածին պէս կ'ըսես։ Զդէ՛ որ երբեք չեմ կրնար գերասանուհի ըլլալ, որովհետեւ, աղէկ գիտեմ որ, երբ բեմ ելլամ, ու տեսնամ որ հազարաւոր դէմքեր հիացքանչ ինծի կը դիտեն, ատ տեղը խենթի պէս կը սկսիմ խրնդալ։ Բայց սա ըսէ որ, մինչեւ վաղը առաւ. հո՞ս եկեցած պիտի մնանք. դուն ո՞ւր կ'երթայիր։

(Շարունակելի)

Աշխատակիր Ա. ՍԱՌԱՆԵԱՆ
Տպագրութիւն Ռազմական Տպարան